

RETSFORBUNDETS POLITIK

Vedtaget ved Retsforbundets ekstraordinære landsmøde 26-27. April 2014

PRINCIPPER FOR ET HELT ANDET SAMFUND	3
Fællesskabet	3
Den enkelte	3
Ansvar for fremtiden	3
DEMOKRATISER FOLKESTYRET	4
Et samarbejdende Folketing. Opgør med blokpolitikken	4
Vi skal have en demokratisk valglov	4
Direkte demokrati. Flere folkeafstemninger.	5
Klarhed uden sammenblanding af interesser	5
EN BÆREDYGTIG ØKONOMISK FREMTID	6
Samfundets indtægter	6
Fordeling af samfundets indtægter	7
Et ansvarligt bankvæsen	8
En pengepolitik med flydende krone	9
Et frit arbejdsmarked	9
Offentlig virksomhed	10
ET SPEKULATIONSFRIT BOLIGMARKED	11
ET FRIT ARBEJDSMARKED OG ERHVERVSLIV	13
Effektiv monopolpolitik	13
Nødvendige eneretsbevillinger	13
Et frit erhvervsliv	14
Immaterielle rettigheder	14
Et frit arbejdsmarked	15
TRAFIK, PLANLÆGNING OG OFFENTLIG VIRKSOMHED	16
MILJØPOLITIK	18
Produktionens vilkår	18
Bekæmpelse af forurening	19
Miljølov, administration og strafansvar	21
Dyreværn og produktionsmetoder	22
RESSOURCER, ENERGI OG KLIMA	23
En ren og bæredygtig energipolitik	23
RETSBESKYTTELSE	25
Retsplejen	25
Civil retspleje	25
Strafferetsplejen	26
Indsats mod narkokriminalitet	27
Adoption	27
Registrering	27

EN VÆRDIG FLYGTNINGE- OG INTEGRATIONSPOLITIK	29
Integration	30
TRYGHED OG RESPEKT	32
Børn	32
Handicappede, forsorg og revalidering	32
Misbrugsbehandling	33
Ældre	33
SUNDHED	34
UDDANNELSE OG FORSKNING	36
Balance mellem den enkelte og samfundet	36
Grundskolen	37
Ungdomsuddannelserne	38
Højere uddannelse og forskning	39
Voksenuddannelse	40
EN KULTURPOLITIK I FRIHED	41
Vores elektroniske kulturarv	42
FRITID, SPORT OG IDRÆT	43
ADSKIL STAT OG KIRKE	44
GRØNLAND OG FÆRØERNE	45
EN SELVSTÆNDIG DANSK UDENRIGSPOLITIK	46
Et stærkt FN	46
Et FN for klima	47
Retfærdighed og bæredygtig udvikling for udviklingslandene	48
Den eksisterende udviklingsbistand	48
Bistand gennem FN	49
Bistand til den offentlige administration	49
Katastrofehjælp	49
Frihandel	50
EUROPAPOLITIK UDEN DANSK EU-MEDLEMSKAB	51
Det europæiske samarbejde	51
EU-medlemskabet	51
Forsvars- og sikkerhedspolitik	52
Økonomisk politik	53
Retspolitik	54
Demokrati og borgerskab	54
SIKKERHED OG FORSVAR	56
Forsvarspolitik baseret på frivillighed	56
Der skal etableres et enhedsforsvar	57
Efterretningstjenesterne skal under kontrol	58
Hjemmeværn og beredskab	58

PRINCIPPER FOR ET HELT ANDET SAMFUND

1. Alle mennesker er ligeværdige. Det er grundlaget for Retsforbundets politik.
2. Ingen skal derfor kunne få fordele på bekostning af andre.
3. Målet med Retsforbundets politik er at skabe balance mellem individer; mellem individer og fællesskabet og mellem individer og naturgrundlaget.
4. Det betyder, at alle mennesker har ret til det fulde udbytte af eget arbejde, når han eller hun har betalt sin andel af de fælles udgifter.

Fællesskabet

5. Alle mennesker har lige ret til naturen som grundlag for at bo og arbejde.
6. Alle mennesker har lige ret til den eksisterende viden og de kulturelle værdier.
7. Alle mennesker har fælles ejendomsret over naturgrundlagets værdi, som er betinget af naturen eller af den fælles aktivitet i samfundet.
8. Alle mennesker administrerer i fællesskab den lige ret og den fælles ejendomsret gennem demokratiske diskussioner og beslutninger.
9. Alle kan skabe frivillige fællesskaber ved at samle sig i lighed og frihed.

Den enkelte

10. Alle har ret til personlig handlefrihed, hvis ikke det skader naturgrundlaget eller andres ret til handlefrihed. Det er baseret på ligeretten og den fælles ejendomsret.

Ansvar for fremtiden

11. En politik, der hviler på disse principper er den eneste, der vil kunne opfylde det ansvar, vi alle sammen har for at sikre en verden, der fortsat vil kunne give liv for de næste generationer. Retsforbundets politik er målrettet at dække nuværende sociale, økonomiske og miljømæssige behov uden at fremtidige generationers tilsvarende muligheder bringes i fare. Dermed dækker vi Brundtland-rapportens definition af bæredygtig udvikling, og dermed er Retsforbundet Danmarks bæredygtige parti.

DEMOKRATISER FOLKESTYRET

12. Et virkeligt folkestyre er kendetegnet på den måde, der bliver samarbejdet. På, at det tilstræber, at inkludere så mange borgere som muligt og på, at også mindretal behandles ordentligt.
13. I dag ser vi desværre en helt anden udvikling. Blokpolitikken blokerer for et bredt samarbejde.
14. Ekskluderende og bureaukratiske regler gør det meget vanskeligt for nye partier at stille op. De politikere, der sidder på magten vil have folkeafstemninger helt væk, så borgerne mister indflydelse og vores mindretal bliver dårligere behandlet.

Et samarbejdende Folketing. Opgør med blokpolitikken

15. Blokpolitikken skader folkestyret. Den sætter halvdelen af Folketinget uden for indflydelse og smålig partitaktik dominerer.
16. Retsforbundet vil indføre et samarbejdende folkestyre – også i praksis.
17. Derfor skal vi have en samarbejdsreform, så vi får en magistratsregering, hvor alle udvalgsberettigede partier er repræsenteret efter størrelse. Det er ikke muligt at være minister uden portefølje. Der kan ikke indføres juniorministre.
18. Det gør folketingsmedlemmer og partier frie i forhold til blokpolitik og partidisciplin og giver partier og politikere mulighed for at bevare deres identitet og tillid hos vælgerne fordi de kan stemme frit og markere sig i enkeltsager – helt i Grundlovens ånd, hvor folketingsmedlemmer ene og alene er bundet af deres overbevisning.
19. Det skal være umuligt at gennemføre lovgivning uden en sober forudgående høringsperiode på mindst seks uger. Der kan kun dispenseres fra denne regel med 2/3 flertal af Folketingets medlemmer (ikke blot afgivne stemmer).

Vi skal have en demokratisk valglov

20. Valgloven skal gøres demokratisk. Kun vælgerne skal bestemme Folketingets sammensætning – ikke en bureaukratisk og udemokratisk valglov, der kun har som formål at bevare magten hos de, der allerede har den.
21. Vi skal af med bureaukratiske og udemokratiske regler for indsamling af underskrifter for at stille op. Der skal ikke opgives CPR-nummer og blanketterne skal ikke sendes i en svikmølle mellem vælger, parti og kommune. Samtidig skal hele proceduren ændres, så man naturligt kan underskrive på internettet ved at

bruge sin NemID.

22. Valglovens spærreregler erstattes af den enkle, der hedder, at stemmer til et mandat giver et mandat.
23. Hele landet skal være én valgkreds. De personlige stemmer inden for de enkelte partier afgør hvem der er valgt.

Direkte demokrati. Flere folkeafstemninger.

24. Vælgerne skal inddrages mere direkte i beslutninger. Retsforbundet ønsker flere både vejledende og besluttende folkeafstemninger. Det skal både være nationalt som kommunalt. Det sikrer, at det repræsentative demokrati altid er i harmoni med vælgerstrømninger.
25. Det er en forudsætning, at der forud gives en grundig orientering for og imod, og der er lejlighed til debat. Det offentlige må ikke agitere for det ene synspunkt.
26. Det skal være muligt for såvel f.eks. 5% af vælgerne eller 1/3 af Folketing eller kommunalbestyrelse at kræve lovforslag eller bestemmelser til folkeafstemning.
27. For at imødegå "træthed" i systemet indføres faste terminer for folkeafstemningerne.

Klarhed uden sammenblanding af interesser

28. Der skal også indføres reformer, så der sikres størst mulig klarhed, adskillelse mellem lovgivende, udøvende og dømmende magt og yderligere, at vi får genindført et uafhængigt embedsmandskorpos, der f.eks. betyder, at Justitsministeriets lovkantor flyttes til Folketinget, der gennemføres offentlige høringer i udvalg eller direkte i Folketinget og folketingsmedlemmer, der bliver ministre, tager orlov fra Folketinget.

EN BÆREDYGTIG ØKONOMISK FREMTID

29. Det økonomiske system skal være bæredygtigt og retfærdigt. Derfor tilhører alle natur- og samfundsskabte værdier os alle i fællesskab, mens udbyttet af eget arbejde tilhører den enkelte.
30. Det er en forudsætning, at alle skødehavere betaler en årlig afgift, der står i forhold til jordens værdi. Det kaldes fuld grundskyld. Det kan ske på mange måder, men Retsforbundet foreslår, at der indføres en værdistigningsafgift, der med det samme bliver fulgt op af en gradvis gennemførelse af den fulde grundskyld.
31. Denne reform kan forhindre, at nogen skaffer sig arbejdsfrie indkomster eller større kreditværdighed alene ved at eje jord. Reformen vil samtidig hindre nye boligbobler og nye kriser.
32. En anden forudsætning er en skarp dansk monopollovgivning. Kun derved kan man nå frem til, at udbud og efterspørgsel kan regulere løn- og prisdannelse under frie og lige vilkår.

Samfundets indtægter

33. I takt med, at de indtægter Retsforbundet foreslår for samfundet kommer ind, skal skatten på arbejde nedbringes tilsvarende. Retsforbundet foreslår at det sker ved at hæve det skattefrie bundfradrag for indkomstskatten.
34. Værdien af den danske undergrund tilhører det danske samfund. Alle, der vil udvinde ressourcer fra den, må søge staten om det og betale den pris, staten fastsætter. Udvinningen, forarbejdningen og salget er derimod uvedkommende for staten.
35. Ingen kan eje naturressourcerne, derfor skal der være så store afgifter på miljøbelastende adfærd, at det aldrig kan betale sig at skubbe et miljøproblem over på samfundet.
36. Tilsvarende skal der lægges afgifter på de begrænsede fællesressourcer som fx drikkevand, olie og gas, samt radiofrekvenser og licenser.
37. Punktafgifter på øl, vin, spiritus og tobak skal bruges til at dække de offentlige udgifter, som er afledt af brugen – eksempelvis til forebyggelse af misbrugsskader.
38. Afgifter på motorkøretøjer skal gå til de udgifter, samfundet har til veje, broer, trafikikkerhed, sygehusophold for tilskadekomne i trafikken, miljøskader m.v.

39. Derudover er brugerbetaling på en række offentlige serviceydelser nødvendige.
40. I takt med, at de naturlige indtægter for samfundet kommer ind, skal skatten på arbejde nedbringes tilsvarende.

Fordeling af samfundets indtægter

41. Retsforbundet er som princip modstander af et tilskudssamfund med en lang række forskellige ydelser til grupper af medborgere ud fra vore forskellige interesser og valg. Tilskud beregnet af et omfattende bureaukrati og beskyttet af indviklede og ofte grænseoverskridende kontrolforanstaltninger.
42. Bag mange af de eksisterende tilskud ligger en tanke om at samfundet kan regulere sig til at få den adfærd blandt borgerne, som det politiske flertal ønsker. Nogle tror at tilskud gør det muligt at sikre ligheden og sammenhængskraften i samfundet.
43. Det er Retsforbundet uenig i.
44. Fællesskabet har naturligvis et ansvar for de medborgere, der ikke kan forsørge sig selv på grund af alder eller sygdom. Vi har også et ansvar for at sikre sundhed, uddannelse og forskning, passe på miljøet og sørge for ro, orden og retssikkerhed.
45. Pensionister skal selvfølgelig være sikret et fast beløb i indkomst, og offentligt ansatte skal have fast løn som alle andre der er i arbejde. Men derudover ønsker Retsforbundet med tiden at lade alle andre overførselsindkomster og tilskud afløse af samfundsdividende, bakket op af en tryghedssikring for alle, der midlertidigt eller permanent er ude af stand til at forsørge sig selv. I det omfang det er ønsket, kan alle oprette og tilslutte sig private forsikringsordninger, som for eksempel akasser.
46. Vi mener, at det eneste samfundet kan gøre for ligheden i samfundet, er at sikre at det, vi ejer i fællesskab og de muligheder samfundet tilbyder, kommer alle til gode i så lige grad som muligt.
47. At nogle vælger den ene eller anden vej i livet kommer efter Retsforbundets opfattelse ikke samfundet ved, og vi mener derfor ikke, at der skal gives tilskud til disse særinteresser.
48. I stedet ser vi positivt på tanken om at give alle danskere en betingelsesløs garanti for en minimumsindtægt, der er ens for alle. Dette kan opnås på flere måder; Retsforbundet ønsker at benytte en model, der virker ved at hæve bundfradraget i indkomstskatten. De, der tjener flere penge end fradraget, vil spare penge i skat

og de, der tjener mindre skal have udbetalt det beløb, de kunne have sparet.

49. Størrelsen af denne ydelse bør efter vor mening hænge sammen med udbyttet fra samfundsskabte værdier. Det vil sige indtægter fra grundskyld og afgifter på udnyttelse af ressourcer. Det er et beløb, der kan variere fra år til år og der er med andre ord ikke tale om et fast forsørgelsesgrundlag, men derimod et grundlag for at tage et større ansvar for sin egen tilværelse. Man vil kunne indrette sig med perioder med mere tid til børn, uddannelse eller rejser, hvis det er det, man ønsker sig, man vil kunne spare op til dårligere tider eller leve af færre arbejdstimer alt efter temperament.
50. Man kan kalde dette for samfundets overskud og sammenligne det med udbetaling af dividende i en brugsforening. Hvis medlemmerne har været flittige til at handle i forretningen, bliver overskuddet større, og på samme måde vil et højt aktivitetsniveau i samfundet give alle borgere en højere samfundsdividende. På den måde tilskynder ordningen altså til aktivitet. Samtidig vil en sådan forenkling af tilskud, overførselsindkomster og skattesystem medføre en ikke uvæsentlig besparelse i den offentlige administration, som direkte kan overføres til yderligere besparelser på indkomstskat eller moms.

Et ansvarligt bankvæsen

51. Den finansielle sektor udgør en væsentlig del af pengeudstedelsen i dag. Dette var tidligere en afgørende del af statens økonomiske politik og Retsforbundet finder det nødvendigt for en bæredygtig økonomisk udvikling at samfundet genvinder kontrollen med dette område. Uden en sådan kontrol vil de store udsving fra krise til overophedning og tilbage til krise kunne fortsætte med uformindsket styrke.
52. Vi vil derfor arbejde for at opdele banksektoren i fire hovedgrupper: kreditforeninger, investeringsbanker, banker og sparekasser for private, samt en internetbaseret pengeboks. Virksomhederne i de enkelte grupper skal være økonomisk adskilt fra virksomheder i andre grupper. For al långivning gælder at staten fastsætter lånegrænser i forhold til långivernes egenkapital.
53. Kreditforeninger skal som tidligere være ejet af låntagerne og udelukkende yde lån til fast ejendom indenfor fastsatte grænser.
54. Investeringsbanker yder risikobetonede lån til erhvervslivet sammen med andre services til virksomheder.
55. Banker og sparekasser kan oprettes og drives som hidtil kendt og kan have både private og mindre virksomheder som kunder. Private kunder vil kunne være dækket af en statslig indskudsgaranti., som den kendes i dag

56. Staten skal oprette en internetbaseret pengeboks, der giver private mulighed for en gebyr- og rentefri lønkonto, der kan fungere som nemkonto med netbank og betalingskort. Der vil ikke være mulighed for at låne penge i pengeboksen, der ejes af samfundet, men drives af en privat virksomhed efter udbud - en model der i dag kendes fra postsystemet eboks.dk.
57. Pengeboksen er en konsekvens af, at samfundet i dag kræver at alle borgere har en NemKonto, mens det samtidig ikke synes at være muligt for bankerne at betjene kunder der kun har de basale behov uden samtidig at opkræve store gebyrer.
58. Retsforbundet afviser i øvrigt enhver tanke om at lade danske banker underlægge kontrol fra et EU-banktilsyn. Vi mener derimod at det danske Finanstilsyn skal tilføres de nødvendige midler og kvalificeret personale til at kunne holde penge- og finansinstitutterne under konstant opsyn.

En pengepolitik med flydende krone

59. Nationalbanken skal være helt uafhængig af politiske interesser og politisk indflydelse. Nationalbanken skal opretholde et stabilt pengevæsen og lette omsætning og kreditgivning.
60. Det skal være muligt for private at etablere komplementære møntfod.
61. Banken skal ikke fremme en bestemt kurs og heller ikke medvirke til udlånsloft, obligationsrationering eller en kreditpolitik, der giver særfordele til dele af erhvervslivet.
62. Pengepolitikken skal ikke sigte mod en høj indenlandsk rente. Den danske krone skal have sin reelle værdi på det internationale marked.
63. For at sikre en fri kronkurs bestemt af udbud og efterspørgsel, skal Danmark gøre sig fri af euroen.

Et frit arbejdsmarked

64. Lønpolitik skal ikke være et led i den økonomiske politik. Det gælder alle indgreb i overenskomster, herunder lønstop og generelle reguleringer i priser.
65. Retsforbundet mener, at det skal være op til arbejdsmarkedets parter at fastsætte løn- og arbejdsforhold.

Offentlig virksomhed

66. Offentlige virksomheder skal af hensyn til samfundets funktioner have en aftale med den offentlige myndighed, der giver virksomheden retten til en bestemt aktivitet.
67. Offentlige anlægsopgaver og større vedligeholdelsesopgaver skal udliciteres, men i betingelserne skal kvaliteten være lige så vigtig som prisen.

ET SPEKULATIONSFRIT BOLIGMARKED

68. Boligmarkedet skal være frit for særfordele, beskatning og støtte. Det skal være frit for spekulation i skattefordele og gevinster ved de samfundsskabte og arbejdsfri værdistigninger i jorden.
69. Det kan kun ske ved at skabe balance mellem udbud og efterspørgsel på boliger. Det vil give et grundlag, som rimeliggør en fri, markedsbestemt fastsættelse af prisen eller lejen på en bolig.
70. Med de vilkår vil der blive bygget de boliger, som folk ønsker, og der bliver ro om udgiften til bolig.
71. Den nuværende regulering af boligmarkedet har hverken givet boliger nok eller de boliger, folk ønsker. Det har til gengæld givet en skattemæssig forskelsbehandling mellem ejere og lejere og inden for de to grupper.
72. Kun et spekulationsfrit boligmarked kan få os væk fra de tilstande. Boligen skal koste sin pris, og boligpolitik og socialpolitik skal så vidt muligt holdes adskilt. Derfor skal støtten til boligen stoppe.
73. Retsforbundet vil gennemføre en skattereform, der vil give en mere retfærdig fordeling og gøre midler frie til boligbyggeri og andre produktive investeringer.
74. Udbuddet af byggejord skal altid være så stort, at det dækker behovet. Det forhindrer, at sælger får en gevinst kun, fordi der er for lille et udbud. Kommunerne skal bruge deres ret til ekspropriation af jord til byudviklingsformål. Mulighederne skal også være tilpasset byernes behov for at udvide sig – også de mindre byer skal have udviklingsmuligheder. Erstatninger ved ekspropriering skal stå i rimeligt forhold til jordens brug tillagt erstatning for ulemper og genetablering.
75. Offentlig ejet jord skal lejes ud. Jordlejen skal være fastsat under hensyn til, at ikke al jord i Danmark er under jordrenteprikket. Retsforbundet ønsker en rammelov, som giver kommunerne ret til selv at bestemme, hvor meget byggejord, de vil anskaffe for at leje ud.
76. Det skal være muligt at optage indeksslån i byggeriet især i nybyggeriet, da det vil give en lavere husleje i begyndelsen, og det mindsker gevinsten for kreditoren. Det vil i fremtiden formindske virkningerne af inflationen i byggeriet.
77. Retsforbundet ønsker ikke, at der skal være tilbagebetaling af boligomsen. Det vil sikre nok boligbyggeri til en overkommelig pris og ligestille nuværende og

kommende boligejere.

78. Der skal ske en skattemæssig ligestilling mellem ejere og lejere.
79. En skattereform og en udgiftsreform vil nedsætte spekulation i skattefordele og i jordværdistigninger. Det vil bidrage væsentligt til at give ligestilling mellem ejere og lejere.
80. Skattesystemet skal være indrettet, så det er neutralt over for folks valg af boligform.
81. Der skal ikke være en større fordel ved at sætte penge i boliger end i pengeinstitutter og erhvervsliv.
82. Ved at gennemføre Retsforbundets boligpolitik, vil huslejen stemme overens med det faktiske boligforbrug. En del opgaver vil blive lagt over til sociallovgivningen. Her kan de bedre løses.
83. Boligsikring skal være en egentlig social støtteordning for de mennesker, som ikke kan klare de nødvendige udgifter til bolig. Sociale tilskud skal gives til personer, ikke til boliger.
84. Alle skal kunne føle sig tryk i sit hjem. Retsbeskyttelsen skal leve op til det og tage rimeligt hensyn til naboer og til vedligeholdelse af lejligheden. Udstykning til ejerlejligheder skal kun kunne finde sted, hvis et betragteligt flertal af lejerne er for.

ET FRIT ARBEJDSMARKED OG ERHVERVSLIV

85. Erhvervsliv og arbejdsmarked er til for menneskets skyld. Flest mulige skal have gode vilkår, og den personlige frihed skal være så stor som muligt. Det offentlige skal forhindre, at nogen bliver udnyttet eller udbyttet.
86. Retsforbundet ønsker et frit erhvervsliv uden statslig indblanding af økonomisk art. Fri konkurrence er en betingelse for et sundt erhvervsliv. Derfor skal alt, som forhindrer den fri prisdannelse og naturlige arbejdsdeling, fjernes. En forudsætning for et frit erhvervsliv er, at den enkelte borger har fuld frihed til valg af erhverv og måde at leve på.
87. Hensynet til miljøet, klimaet og ressourcerne sætter dog ubetingede grænser for menneskets udfoldelse både på det erhvervsmæssige og det private område.

Effektiv monopolpolitik

88. Forbrugere, erhvervsliv og lønmodtagere skal beskyttes mod udbytning fra alle former for monopoler – uanset om de er offentlige, private, nationale eller multinationale.
89. Derfor skal alle konkurrencebegrænsende aftaler være forbudt. Monopoltilsynet skal oprettes igen, og dets indsats skal være koncentreret og intensiveret om de egentlige monopolområder.
90. Monopoltilsynet skal have praktiske muligheder for at afsløre og retsforfølge enhver, der overtræder monopolbestemmelserne.
91. Gennem åbenhed og information skal forbruger og sælger have størst mulig jævnbyrdighed i handler.

Nødvendige eneretsbevillinger

92. På nogle områder er det i almenvællets interesse at have offentligt monopol. Det vil være områder som kollektiv trafik, post, telefon, radio- og TV-spredning samt forsyning af el, vand, varme og gas. Hvis et forsyningsmonopol udliciteres, skal det gælde for en bestemt periode efter åben licitation og stå under offentlig kontrol.
93. Når det er det offentlige, som driver en sådan naturlig monopolvirksomhed, skal det sikres, at den hverken bliver udnyttet til en indirekte kilde til beskatning eller giver private urimelig konkurrence.
94. De offentligt drevne virksomheder skal drives økonomisk forsvarligt og være selvstændige økonomiske enheder, som kan gives et bestemt bloktilskud.

Et frit erhvervsliv

95. Kun almenvellet, herunder miljøet, kan begrunde begrænsninger i den frie strukturtilpasning i erhvervslivet.
96. De administrative byrder, som det offentlige pålægger virksomhederne, skal forenkles og samordnes. Der er behov for en egentlig gennemgang af lovgivning og bestemmelser for at få ryddet op i eventuelt uheldige forhold.
97. Dansk medlemskab af EU forhindrer et frit erhvervsliv. Det gælder først og fremmest EU's beskyttelsespolitik herunder pris- og kvotearrangementer.
98. Retsforbundet ønsker at fastholde en bred vifte af muligheder for ejerformer og selskabskonstruktioner, uanset pres fra EU. Det gælder for eksempel brug af B-aktier og fondsdannelser i familieejede virksomheder, ligesom vi i øvrigt ønsker at styrke mulighederne for at skabe nye andelsvirksomheder.
99. Told og restriktioner i den frie vareudveksling med udlandet skal afvikles, og al støtte til erhvervslivet skal stoppe.

Immaterielle rettigheder

100. Retsforbundet ønsker en afvikling af lov om ophavsret samt patentlovgivning. Immaterielle rettigheder er statsbevilgede monopoler, der rummer store trusler for ytringsfriheden, kultur, videnskab, medicin og økonomi.
101. I en overgangsperiode skal det være muligt for markedsaktører at betale sig fra en fortsat, men tidsmæssigt begrænset hævde af immaterielle rettigheder, således at virksomhederne kan omstille forretningsmodellerne.
102. Varemærkelovgivning skal opretholdes. Det er fortsat ikke tilladt at udgive en given vare for at være af et andet fabrikat end det, der reelt er tilfældet.
103. Retsforbundet ønsker at afvikle overnationale aftaler om immaterielle rettigheder, som Danmark har tilsuttet sig. Vi er imod EU's patentdomstol. Vi ønsker ikke at afgive yderligere dansk suverænitet til et system uden parlamentarisk kontrol og uden mulighed for appel, som kun har en klar tilskyndelse til at udvide antallet af patenter f.eks. på områder som IT, medicin, gener og liv.

Et frit arbejdsmarked

104. Lønmodtagerne skal have fuld frihed til at slutte sig sammen i fagforeninger, ligesom også arbejdsgiverne frit kan danne de foreninger, de ønsker.
105. Ingen kan tvinges til at være medlem af nogen forening eller organisation. Derfor er Retsforbundet imod enhver form for eksklusiv aftale på arbejdsmarkedet og i erhvervslivet.
106. Lønpolitik skal ikke være et led i den økonomiske politik. Det gælder alle indgreb i overenskomster, herunder lønstop og generelle reguleringer i priser.
107. Den frie forhandlingsret mellem arbejdsmarkedets parter om løn og øvrige arbejdsforhold skal respekteres.
108. Retsforbundet mener, at det skal være op til arbejdsmarkedets parter at fastsætte løn- og arbejdsforhold. Den frie forhandlingsret mellem arbejdsmarkedets parter om løn og øvrige arbejdsforhold skal respekteres.
109. Generelle løn- og arbejdsvilkår på det private arbejdsmarked bør være vejledende for løn og øvrige arbejdsvilkår på det offentlige arbejdsmarked.
110. Medarbejderindflydelse og udbyttedeling er et led i de løn- og ansættelsesforhold, som virksomhederne og deres medarbejdere frit selv må forhandle sig frem til løsninger på.
111. Staten må kun gribe ind i strejker og lockouter, hvis livsvigtige funktioner i samfundet ikke kan opretholdes. Det er befolkningens forsyning med el, vand, varme og gas samt opretholdelse af DSB, post, den livsvigtige del af nyhedsformidling og drift af hospitaler og redningstjenesten. Vi afviser fysiske blokader som konfliktmiddel.
112. Den offentlige arbejdsanvisning i form af fx Jobcentre afvikles til fordel for private virksomheder og organisationer (fx fagforeninger og a-kasser).
113. Ansvar for et sundt arbejdsmiljø, både fysisk og psykisk påhviler i det daglige ansatte og ledelser, men samfundet kan fastsætte normer herfor og eventuelt pålægge afgifter der afspejler virksomheders og branchers belastning af samfundet. Retsforbundet ønsker et sundt arbejdsmarked, hvor for eksempel mobning og stress ikke hører hjemme.
114. Retsforbundet er modstander af særbehandling af bestemte grupper fra det offentlige side - både negativ og "positiv", fordi særbehandling altid er negativt. Derfor vender Retsforbundet sig også kraftigt imod alle former for kvotering.

TRAFIK, PLANLÆGNING OG OFFENTLIG VIRKSOMHED

115. Åbenhed er et nøglebegreb i offentlig planlægning og virksomhed, og der skal være mulighed for debat mellem borgerne, myndighederne og politikerne før alle beslutninger.
116. I planlægning og gennemførelse af tiltag skal der tages hensyn til miljøet og den offentlige forsyning af bysamfundene.
117. Der skal etableres rekreative områder, en smidig afvikling af trafikken og en bæredygtig udvikling.
118. Der skal altid være modnet jord nok til boliger og erhverv. Der skal være adgang til skov, sø og strand for alle, medmindre det er til skade for plantager, vildtbestand og miljø.
119. Udviklingen i samfundet skal ikke bremses af projekter, der ensidigt er til fordel for erhvervsinteresser. Ved anlæg af trafikforbindelser, og når offentlige institutioner bliver placeret, skal helheden veje tungere end lokale interesser. Men det er også i helhedens interesse, at der sker en spredning af de offentlige institutioner over hele landet, så de kommer til at ligge mest hensigtsmæssigt, og det er i helhedens interesse, at de mindre bysamfund bliver betjent af den kollektive trafik, så man ikke kun kan bo i de mindre bysamfund, hvis man har bil.
120. I regionsplanlægningen skal der være en offentlig procedure, og der skal tages hensyn til mindre landsbysamfund, fiskerlejer, udflugtsmål, historiske steder og landskabelige værdier. Hvis der opstår et valg mellem landskabelig værdi og økonomiske interesse, skal den landskabelige værdi have høj prioritet.
121. Den kollektive trafik skal så vidt muligt drives efter forretningsmæssige principper, men der skal samtidig tages hensyn til samfundsøkonomien, miljøet og de trafikmæssige forpligtelser i tyndt befolkede områder.
122. Et kollektivt-individuelt trafiksystem i form af rutetaxier vil være ideelt til at dække trafikforpligtelser i tyndt befolkede områder.
123. Derfor skal DSB omdannes til et selskab med et offentligt/privat partnerskab. Der bliver givet et bloktilskud for at tage disse hensyn. De afledte samfundsmæssige fordele for miljø, sundhed og mindsket belastning af vejene ved en styrkelse af den kollektive trafik i forhold til privatbilismen skal medregnes.
124. Offentlig drift af fragt- og personruter skal erstattes af koncessionerede selskaber og private, hvor det er muligt. Det offentlige deltager i koordinering.

125. Offentlige virksomheder skal så vidt muligt drives efter forretningsmæssige principper. De må ikke kalkulere med underskud, der belaster de offentlige kasser eller med overskud, der har samme virkning som øget beskatning.
126. Hensyn til færdselssikkerhed, miljø og den kollektive trafik skal prioriteres højt. Retsforbundet vil gerne være med til at styrke den kollektive trafik. Nyttens af fremtidige motorvejs- og broprojekter og de miljømæssige konsekvenser skal undersøges grundigt.
127. Der skal ske en udbygning af godstransport med tog eller skib, ligesom det skal overvejes at genåbne nedlagte jernbaner, hvor sporene stadig ligger. I byerne skal der sættes på en udbygning af den kollektive trafik, bl.a. ved at sætte på letbaner.
128. Der skal indføres en vejafgift for tung, udenlandsk transittrafik i Danmark.

MILJØPOLITIK

129. Retsforbundets etiske grundlag er, at alle mennesker har naturlig og lige ret til naturens ressourcer og til en plads på jorden, hvor man kan bo og arbejde.
130. Derfor er udgangspunktet for vores miljøpolitik, at vi skal efterlade en sund og bæredygtig verden til vores børn, der giver dem de samme gode muligheder, som vi har haft.
131. Vi vil derfor sikre os, at jordens ressourcer bliver udnyttet på en bæredygtig måde. Hvis vand, luft, jord, dyr, planter, skove, græsningsarealer og ressourcer bliver udnyttet ud over deres bæreevne, bliver de fremtidige generationers muligheder forringet.
132. Retsforbundet vil arbejde for internationale programmer, der bevarer de tropiske skove, formindsker dannelsen af tørkeområder, beskytter økologiske systemer og programmer for økologisk forsvarlig brug af jordens fælles områder, som havet og atmosfæren. Detn internationale samarbejde må gerne finde sted i FN.
133. Vi vil beskytte vigtige naturområder ved at frede dem, og vi vil beskytte truede plante- og dyrearter gennem lovgivning. Der skal tages hensyn til dyr og planter, når man planlægger nyt byggeri, så naturen bliver påvirket så lidt som muligt.
134. I de tilfælde, hvor der er sket skade, skal betingelserne for planternes og dyrenes liv genoprettes. Det er uholdbar politik først at tillade rovdrift på dyr og miljø for derefter at være nødt til at frede truede dyr og ødelagte naturområder.
135. Vi ser det som en opgave for både det offentlige og for private, at der altid bliver givet relevante oplysninger om de forskellige sider af miljøproblemerne.
136. Retsforbundet vil deltage aktivt i dette oplysningsarbejde, og vi vil indføre en målrettet naturbeskyttelsespolitik, hvor hensynet til naturen indgår i alle planlægningsprocesser, både på nationalt plan og på internationalt plan. Dette arbejde skal også foregå gennem FN.

Produktionens vilkår

137. Når miljøet bliver ødelagt, er det, fordi naturens råstoffer bliver overforbrugt. Derfor skal alle udgifter, der hænger sammen med råstofforbruget og miljøbelastningen, regnes med i prisen på en vare.
138. Det kan desuden være med til at begrænse forbruget af produkter, der skaber store omkostninger til forureningsbekæmpelse.

139. Man kan kun finde en reel pris på en vare, når man også regner miljøomkostningerne med. Hvis ikke man gør det, kommer der senere en ekstraregning, som i vidt omfang bliver betalt af andre end dem, der har købt varen.
140. Produktionen skal tilrettelægges, så mængden af spildprodukter og affald bliver så lille som overhovedet muligt.
141. Selve produktionsmiljøet skal indrettes ud fra hensynet til de mennesker og dyr, det berører, og der skal arbejdes mere på at finde mindre skadelige produktionsmetoder og -midler.
142. Produktionen skal tilrettelægges, så de spildprodukter, den skaber, kan "vende tilbage til naturen" ved at blive nedbrudt til mindre dele, der igen kan indgå i fremstillingsprocessen.
143. Idag finder genbrug sted, hvis der er en umiddelbar økonomisk gevinst.
144. Genbrug giver dog også fordele på mange andre områder, og det er centralt for at mindske forureningen og ressourceforbruget.
145. Derfor skal der forskes i genbrug både ud fra økonomiske, ressource- og forureningsmæssige hensyn.
146. Der kan her være tale om både privatøkonomiske og samfundsmæssige afvejninger, og det kan kræve flere og andre ressourcer at genbruge produkter end at fremstille nye.

Bekæmpelse af forurening

147. Al forureningsbekæmpelse skal foregå ud fra et princip om, at forurening er forbudt, så vi undgår alle skader på natur og miljø.
148. Forureningen skal stoppes ved kilden.
149. Løsning af forureningsproblemet fra husstandene er en fællesopgave for lokalsamfundene, der skal sørge for at opføre og vedligeholde de nødvendige rensningsanlæg. Det kan de enten gøre hver for sig eller ved at samarbejde om fælles løsninger.
150. Rensningsanlæggene skal effektivt kunne rense vandet for kvælstof, fosfor og organisk stof.
151. Udgifterne til rensningen skal fordeles på de enkelte husstande alt efter, hvor

meget spildevand de udleder.

152. Hvis forurenende virksomheder gerne vil bruge det offentlige rensningsanlæg, må de enten selv sørge for, at deres spildevand bliver forrenset eller betale det offentlige for at gøre det.
153. Forrensningen skal fjerne tungmetaller, giftige organiske forbindelser og miljøfremmede stoffer, så spildevandet fra virksomhederne kommer på niveau med spildevandet fra husstandene.
154. Det er fundamentalt, at den der forurener, også er den, der betaler for at holde miljøet rent.
155. I forhold til spredt bebyggelse og landbrugsejendomme kan det være en god idé at bruge en mere lavteknologisk rensningsmetode, hvor man undgår tilslutning til et centralt rensningsanlæg.
156. Vi vil begrænse udsivningen fra marker ved at indføre dyrkningsfri zoner langs vandløb og søer, eller ved at føre drænrør ud på naturlige enge.
157. Vi vil nedsætte virksomhedernes luftforurening drastisk ved hjælp af røgrensning og udledningerne fra trafikken skal ned gennem en effektiv indsats.
158. Affald skal så vidt muligt genbruges, enten til nye produkter, til energifremstilling eller som gødning. Den del af affaldet, der ikke kan genbruges, skal opbevares på kontrollerede lossepladser.
159. Hvis affaldet er meget miljøfarligt, skal den produktion, der skaber affaldet, forbydes.
160. Vi vil stoppe eksporten af miljøfarligt affald til ulandene, og forurenende produktion må ikke flyttes til ulandene, hvis ikke der er sikkerhed for, at produktionen bliver gjort ikke-forurenende.
161. Retsforbundet vil indføre en langt større og mere effektiv indsats for at genoprette en sund miljøtilstand i vores søer, vandløb og øvrige indre farvande.
162. Vi vil have opfyldt de målsætninger, der allerede er opstillet i regions- og landsplanlægningen for miljøtilstanden i vandløb, søer og havområder, meget hurtigere, end det sker i dag.
163. Vi skal beskytte vores landskaber med så lidt restriktive regler som muligt.
164. Retsforbundet vil have, at de nuværende, konstruktive regler i

naturbeskyttelsesloven skal

165. videreudvikles og realiseres fuldt ud. For eksempel skal kystnære områder og farvande, nationale havområder samt alle vandhuller have status af særligt beskyttede naturtyper, på samme måde som moser, søer, enge, heder og overdrev har det.

Miljølov, administration og strafansvar

166. Al lovgivning, der har direkte betydning for miljøet, skal samles i én lov.
167. Al offentlig administration, der har betydning for miljøet, skal samles under samme tag i en miljøombudsmandsinstitution. Den skal overtage alt miljøtilsyn og al miljøgodkendelse.
168. Der skal desuden oprettes en miljøret og et miljøpoliti med særlig ekspertise.
169. Miljøombudsmandens opgaver bliver at påvise miljøproblemer administrativt og at rådgive om løsning af miljøproblemer.
170. Miljøombudsmanden skal desuden beskrive nye teknologier, der både er miljøvenlige og rentable, og samarbejde med forskere og private virksomheder om renere teknologi og på at få den indført.
171. Det regionale miljøtilsyn skal styrkes. Det kan ske ved at inddele landet i regioner med hver sin lokale miljøombudsmand.
172. Alle produktioner skal miljøgodkendes. Retsforbundet vil basere sin miljøpolitik på forsigtighedskriteriet. Vi vil hellere forhindre en tvivlsom teknologi end senere stå med fletningerne i postkassen, når problemerne viser sig at være større, end vi kunne forudse.
173. Det skal fremgå klart af miljøloven, hvilke konsekvenser det har at overtræde den.
174. Bøderne skal være så store, at det ikke kan betale sig at fortsætte eller gøre det igen.
175. Erstatning for beskadigelse af rensningsanlæg, grundvand og natur skal betales til det offentlige.
176. Fortjenester, der er opnået ved at omgå eller overtræde miljølovens bestemmelser, skal også konfiskeres til det offentlige.
177. Man skal ikke kunne forsikre sig fra ansvaret, men det skal være muligt at forsikre sig for skader, der opstår ved beviseligt hændelige uheld, så længe de øjeblikkeligt

bliver fremlagt for offentligheden.

178. Retsforbundet er modstander af enhver forringelse af miljølovens bestemmelser.
179. Derfor tager vi afstand fra EU's direktiver, der forringer den danske lovgivning og muligheder for at føre en strengere miljøpolitik af handelspolitiske årsager, eller fordi andre EU-lande hverken kan eller vil leve op til strengere danske standarder.
180. Der skal oprettes et miljøorgan under FN, der skal kunne tilbyde mægling og uvildig sagsbehandling i internationale miljøsager. Det vil være ideelt, hvis organet med tiden kunne udvikle sig til en egentlig international miljøret.

Dyreværn og produktionsmetoder

181. Retsforbundet går ind for dyreværn i almindelighed, og som en del af vores overordnede politik vil vi blandt andet sikre os, at dyrenes naturlige adfærdsmønster og bevægelsesfrihed bliver tilgodeset bedst muligt.
182. Vi ser derfor med den største alvor på den stigende industrialisering af husdyrproduktionen, og vi tager afstand fra enhver form for uetiske produktionssystemer. Retsforbundet vil f.eks. forbyde burhøns.
183. En frigørelse fra EU vil også gøre det muligt for Danmark at indføre strengere regler f.eks. når det gælder dyretransporter.
184. I den videnskabelige forskning skal man efterhånden erstatte dyreforsøg med ny forsøgsteknik, så pinefulde forsøg med dyr bliver begrænset kraftigt fremover. I øvrigt skal dyreforsøgene koordineres for at begrænse antallet af dem.
185. Vi vil under ingen omstændigheder tolerere, at der bliver brugt dyreforsøg i kosmetikbranchen.

RESSOURCER, ENERGI OG KLIMA

186. Væksten i forbruget af de fossile brændstoffer skal stoppe. Mulighederne for lavenergi-teknologi skal udnyttes fuldt ud, og der skal investeres i udvikling af vedvarende energiformer som vind, sol, bølger og jord. Det er nødvendigt at skifte til miljømæssigt bæredygtige energiformer, hvis vi skal sikre ressourcer til de kommende generationer.
187. Miljøafgifter skal bruges til at forbedre miljøet. De skal anvendes til forskning og investering i renere teknologi og energiformer. Målet er at gøre al teknologi bæredygtig. Når det er nået, skal afgifterne afskaffes igen.
188. Der skal lægges forbrugsafgifter på naturressourcer. Prisen skal beregnes, så samfundets udgifter ved forbrug af ressourcerne bliver dækket helt.
189. Vi støtter FN's havretskonferencer og andre internationale initiativer for at sikre lige adgang til havenes ressourcer. Fiskebestandene skal beskyttes. Men vi mener, at i stedet for bureaukratiske kvoter skal der være licensordninger. FN skal fastsætte regler for at udnytte de ressourcer, der ligger uden for nationale grænser. Reglerne skal tage størst hensyn til de stater, hvis livsgrundlag i afgørende grad er afhængig af fiskeri og stoppe piratfiskeri.
190. Det er en samfundsopgave at beskytte de danske ressourcer mod rovdrift og ødelæggelse.
191. Kystsikring er af både national- og privatøkonomisk interesse, så begge parter skal bidrage økonomisk.

En ren og bæredygtig energipolitik

192. Økonomisk vækst og øget energiforbrug er ikke i sig selv det samme som øget vækst i menneskelig kvalitet. Det gælder hverken nationalt eller internationalt. Med den grundlæggende ændring af samfundet som Retsforbundet arbejder for, vil de sociale forskelle over hele Jorden blive afgørende mindre.
193. I Danmark skal der udarbejdes en plan for reduktion og energiforbruget og forureningen for trafikken.
194. Den nuværende plan for CO₂-udledningen er utilstrækkelig og uambitiøs. Som i Norge, skal vi mindst op på et mål for reduktionen på 40 %. Der skal udarbejdes en 10-års plan for omlægning af den danske energiproduktion til mere miljøvenlige energiformer – vedvarende energi, affaldsforbrænding og biobrændsler. Der skal udarbejdes konkrete planer for imødegåelse af de konsekvenser af

klimaforandringerne, som vi allerede ser komme – nationalt og internationalt via FN.

195. Det er nødvendigt for en bæredygtig fremtid, at støtten til forskning og teknisk udvikling inden for de vedvarende og miljøvenlige energikilder. Målet skal ikke primært være billig energiforsyning.
196. Det skal i langt højere grad reducere forurening og risiko ved udnyttelse af de forskellige energiformer.
197. Hensyn til miljøets renhed og sikkerhed og sundhed for almindelige mennesker skal være prioriteret højt. Derfor er det et krav, at kraftværkerne altid udnytter de aktuelle tekniske muligheder for at mindske forureningen.
198. Retsforbundet er imod, at der bygges atomkraftværker i Danmark. Sikkerhedsproblemerne er ikke løst, og affaldet kan ikke opbevares på en sikker måde.
199. Staten skal med oplysningskampagner og om nødvendigt gennem lovgivning sikre, at energiforbruget bliver begrænset både i erhvervslivet og i private husholdninger.

RETSBESKYTTELSE

200. Borgernes tryghed og lige rettigheder er fundamentale i et retssamfund. Vi ønsker derfor, at borgernes retssikkerhed bliver styrket, og vi vil ikke lade os skræmme af terrortrusler til at undergrave frihedsrettighederne yderligere.
201. Politibetjente skal være forsynet med nummer eller anden tydelig identifikation af den enkelte betjent.

Retsplejen

202. Uafhængighed i retsplejen er vigtigt for retssikkerheden.
203. Retsforbundet vil have administrationen af domstolene flyttet fra Justitsministeriet, så de kan fungere uafhængigt.
204. Dommere skal udnævnes af et uafhængigt organ – for eksempel procesbevillingsnævnet.
205. Dommere må ikke have andre offentlige eller private hverv, hvor der er økonomiske interesser indblandet. Der skal ikke være tvivl om dommernes uafhængighed af økonomiske interesser.
206. Politiet skal flyttes til Indenrigsministeriet for at sikre en større adskillelse af politi og anklagemyndighed. Anklagemyndigheden skal blive under justitsministeriet.

Civil retspleje

207. Retsbeskyttelsen skal være effektiv for alle, så enhver frit og sikkert kan færdes overalt. Den skal være lige for alle og uafhængig af, hvem man er som person. Ingen skal kunne betale sig til en bedre retsbeskyttelse.
208. Retsforbundet er imod skærpende love med tilbagevirkende kraft, og vi vil have de tilfældige administrative anholdelser, som er indført med terrorlovene, afskaffet.
209. Terrorlovene skal gennemgås for at sikre, at retsbeskyttelsen er effektiv.
210. Vi vil udvide adgangen til fri proces og offentlig retshjælp.
211. Det skal ske ved at forhøje de gældende beløbsgrænser for ansøgenes indkomst.
212. Beløbsgrænserne skal reguleres hvert år.
213. Den nuværende praksis for fri proces skal udvides i de tilfælde, hvor ansøgeren ikke kan opfylde de krav, der er til, hvor høj en indkomst ansøgeren må have.

214. Behandlingstiderne i civile retssager skal bringes væsentligt ned. Det skal ske ved at øge antallet af dommere ved byretterne og de to landsretter. Det kan være nødvendigt at etablere flere afdelinger ved retterne.
215. Det enkelte menneske er den svage part over for det offentlige. Derfor er det samfundsmagten, der skal bevise borgerens eventuelle skyld eller samfundsmagtens uskyld.

Strafferetsplejen

216. Der er en tæt sammenhæng mellem den socialpolitik, der bliver ført, og størrelsen på kriminaliteten. Socialpolitikken skal derfor være aktiv og opsøgende for at forebygge kriminalitet.
217. Der skal altid være det nødvendige antal medarbejdere ansat ved politiet og anklagemyndigheden for at sikre, at varetægtsfængsel bliver begrænset til det absolut nødvendige for efterforskningen og den eventuelle tiltalerejsning.
218. Domsforhandlingen bør finde sted hurtigst muligt efter, der er truffet en bestemmelse om at rejse tiltale.
219. At bruge frihedsberøvelse som straf er et alvorligt indgreb i det enkelte menneskes rettigheder. Det gælder i særlig grad inden, der er faldet dom.
220. Frihedsberøvelse skal kun bruges som straf, når andre sanktioner som erstatning eller samfundstjeneste ikke er lige så egnede. Det offentlige skal være åben over for at bruge nye metoder i arbejdet med at resocialisere kriminelle.
221. Inden der er faldet dom, bør fængsling af en sigtet kun finde sted, når den sigtede anses for at være farlig for sine omgivelser, eller hvis det er umuligt at opklare eller føre sagen, hvis den sigtede er på fri fod.
222. Reglerne for brugen af isolationsfængsel skal skærpes betydeligt, herunder også reglerne for tidsbegrænsning.
223. Der skal altid være nok ressourcer til resocialisering, og resocialisering skal gennemføres i størst muligt omfang.
224. Konfliktrådene, med frivillige møder mellem den forurettede og gerningsmanden, er et positivt skridt. Konfliktrådene skal anvendes, når man vurderer, at det er hensigtsmæssigt.
225. Nævningekendelser skal begrundes, og der skal være adgang til at få en fældende kendelse vurderet af Højesteret.

226. Domsafsigelsen over voldsforbrydere skal ske hurtigere, og strafferammerne her skal være højere.
227. Udlændinges retsstilling i Danmark skal sikres, så den er lige så god som for danskere. Enhver udvisning af udlændinge, der bor her i landet, bør afgøres ved domstolene, og klienten skal have beskikket en forsvarer.
228. Anbringelse på institution skal begrænses til et minimum som strafmiddel – især for børn.
229. Det skal være en neutral instans, der behandler klager over politiet. Det skal ikke være politiet selv.

Indsats mod narkokriminalitet

230. Politiet skal sættes ind mod narkokriminalitet som mod al anden kriminalitet. Men indsatsen skal først og fremmest være rettet mod forhandlere og bagmænd.
231. Retsforbundet ønsker, at forbuddet mod besiddelse, produktion og salg af cannabis ophæves. Det er efter vores opfattelse skadeligt og risikabelt for både brugerne og samfundet, at cannabis er placeret i et kriminelt miljø, hvor der også sælges for eksempel kokain, heroin og syntetiske rusmidler. Salg af cannabis bør ske på autoriserede steder, og såvel produktion som import skal holdes under offentlig kontrol.

Adoption

232. Retsforbundet mener, at det skal være nemmere at adoptere.
233. Reglerne er i dag for restriktive, for eksempel i forhold til alder. Det betyder, at ellers egnede forældre bliver afvist.

Registrering

234. I et retssamfund er borgernes tryghed fundamental.
235. Vi lever i en teknologisk tidsalder, hvor brugen af de elektroniske medier og internettet er en integreret del af vores liv.
236. Det er samfundets opgave at sikre, at borgerne ikke får deres personlige forhold og data registreret, på en måde, hvor uvedkommende (hackere m.fl.) kan skaffe sig adgang til dem og udnytte dem. Det uafhængige Persondatanævn, som kontrollerer brug af data, skal styrkes, så det bedre kan udfylde sin kontrolrolle.
237. Alle borgere har krav på udskrift af alle registre, der rummer hans eller hendes

personlige data - også de registre der ligger uden for dansk lovgivning i Schengen-samarbejdet. Retsforbundet ønsker Danmark helt ud af EU – og altså også ud af Schengen bl.a. så dansk lovgivning vil gælde over for danske borgere.

238. Retsforbundet vil stoppe udviklingen mod overvågningsstaten, den overflødige kontrol, overvågning og registrering. Derfor er vi imod etablering af ID- eller borgerkort, hvor alle oplysninger er registreret, og vi ønsker videoovervågning begrænset. Det har vist sig både i Danmark og i udlandet, at øget videoovervågning på offentlige steder ikke skaber større retssikkerhed, men derimod overvåger lovlydige borgere unødvendigt. Ligeledes er vi imod et obligatorisk DNA-register fra fødslen. Det svækker retssikkerheden og er en både dyr og ineffektiv løsning.
239. For såkaldte whistleblowers, som går offentligt med kritik af misbrug af det offentlige, må der ligeledes være en beskyttelse og opstilles regler, så man ikke blot lukker munden på relevant kritik og for ubekvemme oplysninger for magthaverne.

EN VÆRDIG FLYGTNINGE- OG INTEGRATIONSPOLITIK

240. Vi mener, at alle mennesker er født lige og med lige ret til jordens ressourcer og til et værdigt liv.
241. Vi danskere må indse vores medansvar og modtage vores andel af de mennesker, der er afskåret fra en værdig tilværelse i deres hjemland.
242. En stor del af flygtningeproblemet kan løses gennem gennemgribende globale reformer -
243. jordreformer, demokratiske reformer, sociale reformer, global frihandel og en mere retfærdig fordeling af verdens ressourcer.
244. Op imod 90 % af verdens flygtninge opholder sig i flygtningelejre i nærområderne. Derfor har Danmark også en forpligtelse til at give støtte til de mennesker, som opholder sig her.
245. Danmark skal modtage det antal flygtninge, som vi har råd til at give en tryk tilværelse, indtil flygtningene trygt kan vende tilbage til deres hjemland, men der skal også være ressourcer til at tage flere, hvis der opstår et akut behov. Men vi skal i Danmark selv bestemme vores flygtninge- og integrationspolitik. Den skal ikke bestemmes af EU.
246. Det er ikke nok at give mad, tøj og husly. Uanset, om de skal være her kort eller lang tid – måske altid – skal vi give dem mulighed for en naturlig og værdig indslusning i det danske samfund – herunder give børnene skolegang og mulighed for beskæftigelse af voksne.
247. Asylansøgere skal ikke kun mødes af politiet, når de ankommer. Der skal altid være repræsentanter fra Dansk Flygtningehjælp til stede og relevante tolke, så sproglige misforståelser bliver undgået.
248. De færreste flygtninge har mulighed for at søge visum, før de forlader hjemlandet. Derfor må visum ikke være et krav for at opnå asyl.
249. Kun helt oplagte tilfælde skal afvises ved ankomst. Altså kun tilfælde, hvor man med sikkerhed kan se, at ansøgeren ikke opfylder betingelserne for at få flygtningestatus. Det er imidlertid klart, at vi ikke kan udvise til lande, hvor der er stor risiko for at bringe ansøgernes liv i fare, eller hvor vilkårene er umenneskelige.
250. Der skal være tilstrækkelige ressourcer til at gøre præasylfasen så kort som muligt.

251. Sagsbehandlingen skal være kort. Det er meningsløst at lade folk vente i uvished i halve og hele år for så derefter at få afslag.
252. Asylansøgere skal igen have adgang til at klage til Folketingets Ombudsmand over afgørelser, der er truffet af Flygtningenævnet. Asylansøgere skal behandles som individer.
253. Statsløse skal have humanitær opholdstilladelse, hvis ikke de har begået noget, som er strafbart i Danmark. Det samme gælder udenlandske hustruer og familiesammenførte ægtefæller, der bliver skilt, før opholdstilladelsen udløber.

Integration

254. Integrationsprocessen skal begynde så hurtigt som muligt. En første forudsætning for at indgå i det danske samfund er at lære dansk, så flygtningene ikke bliver isolerede.
255. Asylansøgeren skal sættes ind i dansk lov og følgerne af at overtræde den.
256. Alle er lige for loven, så overtrædelser straffes efter almindelige regler. Kun ved gentagne og grove forbrydelser kan udvisning finde sted. Selv om det evt. strider mod flygtningen eller indvandrerens kulturnormer, skal de acceptere danske love og normer mht. skolegang, børns rettigheder og kvinders ret til selvbestemmelse.
257. Retsforbundet vil bekæmpe tvangsægteskaber, men vi er imod diskriminerende "særlove" over for bestemte grupper, f.eks. i form af 24-årsreglen eller tilknytningskrav.
258. Retsforbundet accepterer ikke parallelsamfund og parallelle regler for bestemte grupper.
259. For at lære et fremmed sprog ordentligt, er det en fordel at kunne tale og skrive sit modersmål ordentligt. Derfor skal der være modersmålsundervisning i folkeskolen for børn, ellers skal der være tilbud om det efter fritidsloven.
260. Hvis et ægteskab er indgået inden flugten fra hjemlandet, skal familiesammenføring, af hensyn til familiens sammenhold og evt. manglende sikkerhed i hjemlandet, kunne ske efter kort tid. Det skal fortsat være muligt at familiesammenføre egne børn og forældre. Den danske ægteskabslov gælder naturligvis også for udlændinge, der bor her.
261. Til gengæld skal det ikke være en forudsætning for, at indvandrere kan få sociale ydelser, at de kan dansk på et bestemt niveau. Det må være en ret, de har, når de har fået asyl. Ved ansøgning om statsborgerskab er det rimeligt at stille

sprogkrav, men Retsforbundet ønsker, at praksis med pointsystemer afskaffes.

262. Der skal være tilstrækkeligt mange boliger til rådighed. Ghettoer skal modvirkes. Der skal ikke ske henvisning til ghettoer, men heller ikke en tvangsmæssig spredning. Vi skal sikre bedre muligheder for spredning gennem en boligpolitik, som sikrer et tilstrækkeligt antal boliger til en rimelig pris.
263. Etnisk ligestilling skal være en selvfølge på arbejdsmarkedet. Det skal der være både af hensyn til den enkelte og for samfundets skyld. Er indvandrerer højtuddannet, bør der også være mulighed for at bruge uddannelsen. Samtidig skal unge have langt bedre muligheder for uddannelse og job.

TRYGHED OG RESPEKT

- 264. Socialpolitikken skal være baseret på tryghed og respekt.
- 265. Socialpolitikken skal beskytte borgernes personlige frihed, og målet er, at så mange som muligt skal blive i stand til at klare sig selv. Derfor skal forebyggende arbejde og revalidering være i centrum af socialpolitikken.

Børn

- 266. Der skal være de nødvendige pladser i daginstitutionerne og dagplejen, så børnene kan få den pædagogiske og sociale påvirkning fra deres pasningsordning. Det må gerne ske i samarbejde med private, og der skal være fleksibilitet, bl.a. i forhold til åbningstiderne.
- 267. Der skal være fuld friplads til børn af forældre, der ikke tjener mere end den såkaldte garantiløn på arbejdsmarkedet. Derefter skal der ske en gradvis stigning af forældrebetalingen i takt med, hvor meget forældrene tjener, på op til 50 % af den faktiske pris på institutionspladsen.
- 268. Retsforbundet vil indføre fuld valgfrihed mellem daginstitution og dagpleje.
- 269. Der skal gælde de samme principper for private børneinstitutioner som for friskoler. Det vil sige, at pengene skal følge barnet.
- 270. En dagplejemor må højst have 5 børn i pleje, inkl. egne børn.
- 271. Børnenes rettigheder og ønsker skal have førsteprioritet ved tvangsfjernelse, skilsmisse eller forældrenes død.
- 272. Forældrene skal have lige muligheder for at få forældreretten ved skilsmisse.
- 273. Tvangsfjernelse må kun finde sted, hvis der ikke kan ses anden udvej for at sikre barnet en god opvækst. Til gengæld skal de offentlige myndigheder reagere hurtigere på signaler om misrøgt, og tilsynet med plejefamilier skal forbedres i kommunerne.

Handicappede, forsorg og revalidering

- 274. Revalidering skal ske i samarbejde mellem hospitaler, forsorgsinstitutioner, private institutioner og arbejdsformidlingerne. Samarbejdet er nødvendigt, hvis man skal sikre, at alle, der har brug for det, får oplæring eller omskoling til et arbejde, der gør dem i stand til at sørge for sig selv og sine børn.

275. Handicappede skal behandles med samme respekt som raske borgere. Handicappede skal have tilbud om ekstra hjælp i forbindelse med opvækst, uddannelse, boligindretning og arbejde.
276. Staten skal kontrollere, at handicappede og andre svage grupper ikke har væsentligt forskellige forhold fra kommune til kommune og sikre, at tilbuddene fra kommunerne er i orden.
277. Staten skal også sikre, at der er tilstrækkelige specialtilbud til de forskellige grupper, og at specialviden, f.eks. i forhold til bestemte sygdomme, stadig er til stede.

Misbrugsbehandling

278. Forebyggelse er det vigtigste i forhold til alkohol- og narkotikamisbrug.
279. Der skal være de nødvendige behandlingstilbud for misbrugere, der ønsker at komme ud af misbruget.
280. Motivation er en vigtig forudsætning for en vellykket behandling. Derfor skal behandling af misbrugere principielt foregå på frivilligt grundlag. Behandlingen skal sættes i gang øjeblikkeligt.
281. Der kan gives stoffer under lægelig kontrol til svært belastede narkomaner.

Ældre

282. Plejehjemspladser eller beskyttede boliger skal være et tilbud for alle, der ikke selv kan eller vil blive i eget hjem.
283. Beboerne skal selv administrere deres penge, hvis de er i stand til det. De skal have så stor indflydelse som muligt på deres hverdag, og der skal etableres beboerråd.
284. Der skal være den nødvendige hjælp til rådighed for de ældre, der foretrækker at blive i eget hjem.

SUNDHED

285. Vores primære sundhedspolitik er baseret på forebyggelse.
286. Det er relevant at arbejde med sygdomsforebyggelse, uanset om vi taler om social-, fødevarer-, landbrugs-, industri-, miljø-, arbejdsmiljø-, bolig- eller trafikpolitik.
287. Det kræver, at sundhed bliver tænkt ind overalt. Det kræver samarbejde, og det kræver oplysning og motivation at tillægge sig en sund livsstil – i børnehaven, skolen eller på arbejdspladsen.
288. Den sekundære sundhedspolitik er sygdomsbekæmpelsen. Den skal være gratis for patienterne og betalt af den offentlige sygesikring. Den offentlige sygesikring skal også betale for behandling hos godkendte alternative behandlere.
289. Små lokale sygehuse skal tage sig af mindre ressourcekrævende behandlinger, som genoptræning m.v., mens specialbehandling skal foregå på få centralsygehuse, der har personale med specialviden og erfaring.
290. Sygehuspersonalet skal have den uddannelse og efteruddannelse, de har brug for. De skal have gode arbejdsforhold, og der skal være ansat nok personale til at varetage opgaverne.
291. De store centralsygehuse skal også sørge for avanceret patientbehandling og forskning.
292. Hvis der opstår lægefejl, skal patienterne have erstatning, uanset hvem der har ansvaret, og uanset hvor i systemet fejlen opstår. Det kræver, at lægefejl bliver undersøgt af en uafhængig instans og ikke kun af læger.
293. Private hospitaler kan være et supplement til de offentlige sygehuse, men de skal ikke støttes af det offentlige.
294. De kan for eksempel supplere de offentlige sygehuse ved at stille faciliteter til rådighed.
295. Retsforbundet støtter løbende afdækning af mulighederne for at anvende såkaldte alternative behandlinger, gerne gennem støtte til initiativer fra patienter, der selv har fundet frem til behandlingsformer, som de ønsker at afprøve.
296. Læger bør have mulighed for at lade cannabis indgå i spektret af smertelindring for alle typer patienter. Lægeordineret cannabis skal være af en ensartet kvalitet og hvis det er nødvendigt for at opnå dette, kan det offentlige tage initiativ til

udvikling af et produkt, der kan produceres af en privat virksomhed.

UDDANNELSE OG FORSKNING

297. Den kulturelle arv tilhører hele befolkningen.
298. Alle skal derfor have lige ret til få del i de kulturelle og sociale muligheder i samfundet gennem lige og fri adgang til at modtage undervisning.
299. Det kan vi kun opnå gennem en reel demokratisering af uddannelserne, hvor frivilligheden er det grundlæggende princip, og hvor strukturen er så smidig, at den enkelte kan kombinere uddannelser frit.

Balance mellem den enkelte og samfundet

300. Samfundet betaler den almene uddannelse, som vi alle skal have, og stiller undervisningsfaciliteter og lærerkræfter til rådighed for den videregående uddannelse. Det frie skolevalg skal sikres i grundskolen og i de 16-19-åriges uddannelse ved, at pengene følger barnet eller den uddannelsessøgende.
301. Alle, der har lyst eller evner til det, skal have mulighed for at tage en uddannelse.
302. Derfor skal personer med handicap have særlig hjælp, så de så vidt muligt stilles lige med andre.
303. Retsforbundet ønsker at skabe lige muligheder for uddannelse efter det almene skoleforløb.
304. Derfor skal der være fri adgang til uddannelse for alle, der har kvalifikationerne.
305. Adgangsbegrænsningerne skal væk, så den enkelte kan tage et større ansvar for sine egne valg – altså også for valget af uddannelse.
306. Staten skal derfor oprette en "Statens etableringslånefond", der skal være åben for alle under uddannelse. Fonden skal yde rente- og afdragsfrie lån under uddannelsestiden.
307. Lånene skal være så store, at de dækker de reelle leveomkostninger under uddannelsen, og lånene skal være uafhængige af forældrenes indkomst og den uddannelsessøgendes ægteskabelige stilling. Efter uddannelsestiden skal lånene betales tilbage med lave renter.
308. Der skal tages hensyn til, om den enkelte har opnået en øget indtjening efter uddannelsen, så tilbagebetalingen ikke bliver en urimelig byrde. Der skal også være mulighed for helt at eftergive lånet.

- 309. Al undervisning, uddannelse og forskning skal høre under undervisningsministeriet.
- 310. Den centraliserede placering af skoler og uddannelsesinstitutioner skal stoppe.

Grundskolen

- 311. Forældrene skal sørge for, at deres børn får undervisning og uddannelse, indtil børnene selv bliver myndige.
- 312. Efter det syvende skoleår kan skolenævnet i samarbejde med forældrene se bort fra undervisningspligten, hvis det er bedst for barnet.
- 313. Undervisningen skal give viden og færdigheder.
- 314. Det er vigtigt at skabe et godt og sundt miljø i skolen, så eleverne trives. Derfor er det vigtigt at bevare og oprette små enheder, også selv om det ikke er det billigste på kort sigt.
- 315. Klasseinddelingen skal være smidig, så årgangsniveauet ikke længere er det afgørende.
- 316. Klassestørrelsen skal være passende lille – det vil sige max. 22 elever, så der bliver skabt et roligt og trygt forløb i skolegangen.
- 317. Specialundervisningen skal reduceres meget. Det skal ske ved at udvide brugen af tolærersystemet og samarbejde på tværs af klasserne.
- 318. Skolerne skal have en bred og opdateret viden om de senere uddannelsesmuligheder for at kunne give eleverne en grundig vejledning, når de skal vælge fag.
- 319. Forældrenes interesse for skolen skal øges ved at give dem større indflydelse og mere ansvar.
- 320. Skolebestyrelsen, elev-og lærerrådet skal derfor administrere et rammebeløb, som skal afsættes til hver skole, i fællesskab.
- 321. Samarbejdet mellem hjem og skole skal ellers være så uformelt som muligt.
- 322. Retsforbundet vil også have, at den enkelte folkeskole bliver sat fri af den stramme kommunale styring, og dermed også fri af rollen som nedskæringsobjekt, når kassen er tom.
- 323. Ansvar skal i stedet gives til lokalområdet og den lokale skole, hvor forældrene, lærerne og ledelsen i fællesskab forvalter ansvaret som selvejende institution. Det

gælder også ansvaret for skolens økonomi.

324. Retsforbundet mener, at det er en fordel for eleverne, hvis det er den skole, de har gået på, der vurderer deres indsats og standpunkt, frem for at den kommende uddannelsesinstitution eller erhvervslivet vurderer dem gennem en form for optagelsesprøve. Derfor skal de afsluttende prøver bevares i de mest relevante fag.
325. Det er forældrene på den enkelte skole, der skal afgøre, om eleverne i 1.-6. klasse skal have karakterer eller en anden form for bedømmelse. Eleverne skal have karakterer fra 7. klasse.
326. Retsforbundet er meget kritisk over for den inflation, der er sket i form af tests, både PISA-tests og andre tests.
327. De er sjældent tilpassede danske forhold og giver hverken et dækkende billede af elevens evner eller udbytte af undervisningen. Lærerne vil som regel have et meget bedre billede af elevens standpunkt.
328. Efterskoler, private skoler og ungdomsskoler skal fungere som reelle valgmuligheder og alternativer til den almene grundskole. Det vil betyde en økonomisk og faktisk ligestilling af de forskellige skoleformer at lade pengene følge barnet.

Ungdomsuddannelserne

329. Samarbejdet mellem de forskellige skoleformer skal øges.
330. Det skal det, fordi der skal være større valgfrihed, og fordi behovene for undervisning, fag og lærerkræfter skal dækkes bedst muligt.
331. Alle kvalificerede skal have adgang til ungdomsuddannelserne, og det er ikke afgørende, hvordan den enkelte har opnået forudsætningerne for at blive optaget.
332. Alle eleverne på de praktiske uddannelser skal tilbydes praktik, enten i form af en praktikplads i en virksomhed eller skolepraktik. Det er skolens opgave at vejlede og sørge for aftaler med virksomhederne.
333. Retsforbundet mener, at den såkaldte 95 %-målsætning er et snæversynet, dyrt og forfejlet tiltag, der belaster alle parter. Det hviler på et teoretisk udregnet samfundsbehov og ikke den enkeltes behov.
334. Vi vil i stedet hjælpe de unge med at starte og fuldføre den uddannelse, de ønsker, har evner til og som giver mening for dem.

335. HF skal fortsat have en selvstændig opbygning, så den giver mulighed for adgang til en højere uddannelse på en utraditionel måde.
336. Den teoretiske del af de erhvervsfaglige grunduddannelser skal stilles lige med de boglige, hvad angår faciliteter og lærerkræfter.
337. Elever i boglige og praktiske grunduddannelser skal stilles lige. Derfor skal penge fra "Statens Etableringslånefond" stilles til rådighed på lige vilkår for alle studerende.

Højere uddannelse og forskning

338. En neutral instans, der er uafhængig af erhvervsinteresser, skal løbende gennemføre langtidsberegninger over det behov for uddannelse, vi har i fremtiden.
339. Det skal ske både af hensyn til udbygning af uddannelserne og som hjælp for eleverne, så de kan træffe kvalificerede erhvervs- og studievalg.
340. Behovet for de forskellige uddannelser bliver herefter afgjort af, hvor mange studerende der søger uddannelsen, og hvor mange der bliver efterspurgt på arbejdsmarkedet med den uddannelse.
341. Da adgang til uddannelse skal være en mulighed for alle, er det nødvendigt at fjerne adgangsbegrænsningerne. Adgangsbegrænsningerne skaber uheldige ophobninger ved nogle fag, mens der er for få ved andre. De tager valgfriheden og ansvaret fra den enkelte og skaber en falsk forventning om, at der er arbejde til dem, der bliver uddannet.
342. De højere uddannelser skal kunne tilbyde undervisning af høj kvalitet. Derfor skal de samarbejde tæt med forskningen, og samfundet skal stille de nødvendige faciliteter til rådighed.
343. Forskningsresultaterne tilhører den danske befolkning, når det er staten, der har finansieret forskningen. Forskeren skal selv bestemme målet for sin forskning inden for de afstukne rammer. Det er for at sikre, at forskningen ikke bliver dikteret af bestemte ideologier. Der skal være mulighed for kontraktforskning (privat), som ejes af dem, der har betalt den. Men det er vigtigt, at staten sikrer, at grundforskningen ikke bliver afhængig af private kontrakter.
344. De højere læreanstalter skal være rammen om fri undervisning og fri forskning.
345. De skal være selvstyrende, så længe de er i stand til at sikre denne frihed. Hvis det ikke er muligt, skal lovgivningsmagten sikre midler til at gribe ind for at sikre friheden.

346. Studierne på de højere læresteder og universiteter skal være fleksible.
347. Det skal gennem modulopbygning være muligt at afslutte studierne på forskelligt niveau og få kompetence i forhold til niveauet. Det skal være muligt for den enkelte senere at vende tilbage på det samme niveau.
348. De højere uddannelser skal afsluttes med eksamen, der er baseret på prøver sammen med resultaterne af en løbende intern evaluering.
349. Retsforbundet er imod finansiering af de videregående uddannelser via taxametertilskudssystemet. Når man giver tilskud efter, hvor mange der fuldfører en uddannelse, er det en åben opfordring til, at universiteterne skal lade alle bestå uanset deres evner.

Voksenuddannelse

350. Behovet for omskoling og efteruddannelse er stigende, og det vil blive forstærket i fremtiden. Den omskoling, der bliver nødvendig på grund af udviklingen i samfundet og de ændringer i jobmulighederne, som udviklingen medfører, skal samfundet sikre og betale.
351. Det offentlige stiller lokaler og udstyr til rådighed for den øvrige efteruddannelse, fritidsundervisning og fælles fritidsaktiviteter, men involverer sig ellers ikke økonomisk.
352. Erhvervs- og arbejdsmarkedsorganisationer skal tages med på råd om, hvad uddannelserne skal indeholde for at sikre de bedste muligheder for at opfylde kravene.
353. Der skal ske en videreudvikling af Folkehøjskolens traditionelle frie, ikke-kompetencegivende undervisning.
354. Der må ikke kunne stilles krav om eksamen eller bestemte pensum. Folkehøjskolen er det ideelle sted for de, der endnu ikke har truffet beslutning om uddannelse.
355. Voksne, der er ledige via sammensparet fritid og orlovsordninger, skal have mulighed for at forlade arbejdsmarkedet for at tage på et højskoleophold.
356. Pensionister skal også have gode muligheder for at komme på højskole.

EN KULTURPOLITIK I FRIHED

357. Al kulturel udfoldelse skal foregå i frihed, fordi det giver kulturlivet de bedste muligheder for at udvikle sig. Derfor skal den offentlige indblanding væk – uanset om den sker gennem censur, beskatning eller tilskud.
358. Racismeparagraffen, blasfemiparagraffen, DNS-blokeringer og lignende "forebyggende" foranstaltninger er alle former for censur, og skal afskaffes.
359. Det offentlige har forpligtelser i forhold til undervisning, uddannelse, forskning og at bevare nationalkulturelle værdier.
360. Retsforbundet vil afskaffe offentlig støtte til teater, film, musik m.v..
361. Indtil det sker, skal støtten gives i form af garanti for dækning af underskud. Garantien skal gives efter en økonomisk og kulturel-kunstnerisk vurdering.
362. Hvis der opstår et underskud ud over det, der er blevet aftalt i budgettet, skal det dækkes af de, der har fået garantien. Hvis der kommer et overskud, skal det deles med det offentlige.
363. Undervisning, uddannelse og forskning inden for kunst og kultur skal stilles lige med andre uddannelser.
364. Det er det offentliges opgave at formidle kulturen ved at opretholde både folkebiblioteker og faglige biblioteker. Det skal være gratis at bruge bibliotekerne.
365. Det offentlige skal betale for forbrug af kulturelle ydelser.
366. Det offentlige skal ikke blande sig i, hvordan pressen formidler information. Men det offentlige har pligt til at informere borgerne om ny lovgivning og nye administrative tiltag. De skal formidles i alle medier, så alle har mulighed for at få informationen.
367. Danmarks Radio skal stadig være licensfinansieret og dermed også have public service forpligtelser. TV2 og lignende kommercielle selskaber skal finansieres gennem reklameindtægter, abonnement eller anden form for betaling. De kommercielle selskaber skal hvile i sig selv.
368. DR's bestyrelse skal vælges direkte af licensbetalerne. Bestyrelsen skal sikre en alsidig programflade, hvor der skal være mangfoldighed og åbenhed. Bestyrelsen skal også sikre medarbejderne arbejdsfrihed og modgå pression fra politikere, organisationer og virksomheder. Det kan den kun ved at være uafhængig.

369. Der skal via nettet opbygges en fælles platform for demokratiske udvekslinger i såvel ord som levende billeder, der kan benyttes af alle borgere, medieproducenter og politiske partier. Denne platform skal tilbyde et dansk, offentligt ejet alternativ til udenlandske netmedier. Platformen kan samtidig fungere som partiernes digitale indgang til at samle stillere og elektroniske tilkendegivelser i forbindelse med opstilling til demokratiske valg.

Vores elektroniske kulturarv

370. Danmarks Radio skal spille en central rolle i at gøre vores audio-visuelle kulturarv tilgængelig.
371. DR's programarkiv, som er finansieret af licensbetalerne, skal gøres tilgængeligt via nettet til alle borgere i dets fuldstændighed.
372. For at undgå, at store dele af vores kulturarv går tabt i takt med elektroniske fremskridt, skal der i offentlighedens interesse indføres en pligtindlevering til Rigsarkivet af mediefiler, plantegninger, kildekode/programinstruktioner og øvrige relevante tekniske instruktioner til evt. senere brug og rekonstruktion af bevaringsværdige medier, elektronikprodukter og computerprogrammer.
373. Rigsarkivet forestår indhentning, arkivering og offentlig adgang til dette materiale i samarbejde med Danmarks Radio og relevante private aktører.

FRITID, SPORT OG IDRÆT

374. Der er stor brug for fritidsfaciliteter både til sport og idræt og andre fritidsudfoldelser. Det skal ikke betyde øget indblanding fra det offentlige. Tværtimod skal den enkelte have større indflydelse.
375. Det offentlige skal ikke støtte fritidsaktiviteter, men gives der offentlig støtte, skal det helst ske til idrætsaktiviteter. Det frivillige arbejde skal være det bærende, og det offentlige skal ikke besværliggøre dette arbejde unødigt gennem bureaukrati og urimelige pålæg af afgifter eller beskatning.
376. Samfundets engagement i idrætslivet skal begrænse sig til at styrke mulighederne for bredden. Det kan aldrig blive en samfundsopgave at styrke eliten. Eliteidrætten skal søge støtte hos publikum i lighed med underholdning.
377. Vi ser driften af forsamlings-og medborgerhuse som en privat opgave, medmindre man lokalt ser det som en opgave af social betydning for lokalområdet.
378. Der skal ikke gives støtte til turisme og camping. Det er erhvervsstøtte, og disse erhverv må klare sig selv, på samme måde som andre erhverv.

ADSKIL STAT OG KIRKE

379. Retsforbundet ønsker, at staten og kirken bliver økonomisk adskilt.
380. Grundlovens ord om, at ingen har pligt til at yde personlige bidrag til nogen anden gudsdyrkelse end ens egen, skal respekteres.
381. Derfor skal udgifterne til folkekirkens opgaver betales af folkekirkens medlemmer. Det vil ligestille de forskellige trossamfund, og det vil samtidig betyde, at menighedsrådene får fuld indflydelse og reelt ansvar for deres kirke.
382. Det betyder også, at folkekirken selv træffer beslutningerne om f.eks. ritualer, og den enkelte kirke får større frihed.
383. Begravelser, herunder ligbrænding og vedligeholdelse af kirkegårde, er en offentlig opgave. Det er det også at vedligeholde kirkebygninger, som er en del af vores kulturhistoriske arv.
384. Personregistrering, juridisk ægteskabsindgåelse og andre borgerlige opgaver, som kirken har i dag, skal overtages af det offentlige.
385. Indtil kirke og stat er adskilt, skal der ske en grundig revision af kirkeskatter og budgetter, så vi undgår kapitalophobning, fordi der udskrives for høje skatter.

GRØNLAND OG FÆRØERNE

386. Flere og flere beslutninger skal overføres til Grønland og Færøerne.
387. Forholdet mellem Grønland og Færøerne og Danmark ligger, i Danmark, i Statsministeriet.
388. Både det færøske og det grønlandske folk har selvstyre, og derfor skal naturressourcerne også tilhøre det færøske og det grønlandske folk.
389. Målet er den størst mulige grad af selvfinansiering for både Grønland og Færøerne.
390. Danmark skal give den nødvendige økonomiske støtte i form af bloktilskud. Færøerne og Grønland kan frit disponere over tilskuddene.
391. Den danske stats ejendomsret til Grønlands jord og undergrund skal overdrages til det grønlandske folk. De danske bloktilskud skal afvikles i takt med de økonomiske muligheder, som erhvervsudviklingen og ressourceudviklingen skaber for de to folk.
392. For at Grønland og Færøerne ikke skal blive ofre for stærke økonomiske og storpolitiske interesser skal den danske stat stille sin beskyttelse til rådighed.
393. Danmark varetager den fælles udenrigspolitik og varetager og forsvare de færøske og grønlandske interesser over for EU. Grønland og Færøerne skal selvstændigt kunne markere og tale for fiskeriets vitale betydning for deres samfund. De skal have direkte repræsentation i de danske delegationer under fiskeriforhandlinger og på FN's havretskonferencer.

EN SELVSTÆNDIG DANSK UDENRIGSPOLITIK

394. Opgaven for dansk udenrigspolitik er at sikre dansk selvstændighed og frihed i en verden, hvor der er skabt en international verdensorden.

Et stærkt FN

395. Retsforbundet ønsker at styrke FN. FN's betydning for selvbestemmelsesretten er uvurderlig.

396. Retsforbundet mener, at ethvert folkeslag har ret til at stræbe efter selvstændighed og en demokratisk styreform. FN skal fortsat støtte disse bestræbelser, og der skal oprettes et organ, som støtter den demokratiske proces.

397. Verdensfreden bliver bedst sikret på lang sigt ved fredeligt samarbejde og international afrustning. Derfor skal FN gøres til en verdensmyndighed med alle nødvendige beføjelser til at opretholde og sikre fred i verden.

398. FN er den eneste organisation, som kan blive en neutral verdensmyndighed. Det kræver imidlertid, at FN bliver frigjort fra enkeltstaters medlemsbidrag. FN skal kunne opkræve afgifter for udnyttelse af de globale ressourcer. Det kan være ressourcer i internationalt farvand og Antarktis, og det kan være at lægge en international ressourceafgift på nationale ressourcer, så der opnås en langt mere retfærdig fordeling af ressourceværdierne. FN skal have mulighed for at opkræve internationale afgifter på international flytrafik af hensyn til klima og miljø. Ved at lade disse afgifter gå til FN, sikrer vi os, at indtægterne går til udviklingsformål og klima- eller miljøindsatser.

399. Antarktis skal gøres til internationalt område under FN.

400. FN's muligheder for at iværksætte fredsbevarende aktioner skal styrkes. FN skal derfor råde over permanente styrker. De skal bestå af individuelt, frivilligt mandskab med lydighedspligt over for FN.

401. FN's permanente styrker skal kunne indsættes, hvis et flertal i generalforsamlingen kræver det. Sikkerhedsrådet kan indkalde flere styrker fra enkeltstaterne.

402. Retsforbundet ønsker en stemmereform i FN. Vetoretten, magtfordelingen og arbejdsformen i sikkerhedsrådet er et resultat af mistilliden i verden. Det er vigtigt, at princippet om "én stat – én stemme" i generalforsamlingen fastholdes. Dernæst må der arbejdes for, at tilliden bliver så stor, at princippet kan overføres

til sikkerhedsrådet. Vetoretten skal så bortfalde. Indtil da skal reglerne for benyttelse af veto skærpes. Veto skal kunne begrundes med, at sagen er af "særlig vital" betydning.

403. På længere sigt skal der arbejdes hen imod en stemmeretsreform, hvor vetoretten i sikkerhedsrådet afløses af almindeligt flertal i generalforsamlingen.
404. Retsforbundet foreslår, at et mellemfolkeligt udvekslingsorgan under FN bliver oprettet. Det skal omfatte alle interesserede lande. Dette organ skal arbejde for udveksling af mennesker mellem landene for at give større forståelse for hinanden og dermed øge tilliden mellem folkene. Derfor er det vigtigt, at der bliver lagt afgørende vægt på, at mennesker fra alle befolkningsgrupper deltager.
405. FN skal blive i stand til at garantere medlemslandenes sikkerhed. Danmark skal tage selvstændige initiativer og støtte alle bestræbelser for afspænding og afrustning.
406. Den internationale våbenhandel skal kontrolleres af FN. Indsatsen skal styrkes, og kontrollen skal omfatte våbentransport. Der skal opretholdes en restriktiv dansk lovgivning på området. Dansk eksport af krigsmateriale skal stoppes.
407. Danmark skal forøge indsatsen for at sikre, at FN's konvention om forbud mod våben, der fortrinsvis rammer civile (atomvåben, miner og klyngebomber), bliver gennemført og respekteret.

Et FN for klima

408. Det er en naturlig opgave for FN at koordinere og øge indsatsen mod forureningen og for en stærk klimaindsats samt sætte grænser for udnyttelsen af de globale ressourcer.
409. Retsforbundet ønsker, at der bliver oprettet et egentligt miljøorgan under FN. Dette organ skal tage sig af mægling, rådgivning og uvildig sagsbehandling i internationale miljøsager. Det skal udvikle sig til en egentlig miljøret, der ligner menneskerettighedsdomstolen. Retsforbundet ønsker, at internationale klimaaftaler bl.a. om nedbringelse af CO₂-udslippet bliver fulgt op langt mere konsekvent. På klimaindsatsen skal der være en langt mere beslutsom indsats, og Danmark skal være med til at sætte høje målsætninger med hensyn til reducere af CO₂-udslippet.

Retfærdighed og bæredygtig udvikling for udviklingslandene

410. Danmark skal påtage sig sin del af ansvaret over for udviklingslandene og er forpligtet til at yde udviklingsbistand.
411. De bedre stillede lande har et ansvar over for udviklingslandene, fordi der er sket og stadig sker en udnyttelse af udviklingslandene og deres ressourcer. Sådant, som det i dag også sker gennem grov udnyttelse af lokale fiskeriressourcer både ud for Øst- og Vestafrika, og hvor store udnyttet til fordel for de bedre stillede lande og ikke til fordel for de lokale befolkninger.
412. Retsforbundet ønsker Danmarks bistand øget, og vi skal tilstræbe, at det bliver hjælp til selvhjælp og tilpasset de lokale forhold.
413. Udviklingsbistanden skal gøre udviklingslandene selvforsynende. Vi skal støtte demokratibevægelser, gå foran med gældseftergivelse og indføre reel, global frihandel.
414. Det betyder, at Danmark skal gå foran med at fjerne told, kvoter og unødvendige restriktioner på handelen. Retsforbundet vil arbejde for at indføre nødvendige jordreformer i udviklingslandene gennem et reforminstitut i FN. Det vil give en mere retfærdig fordeling af velstanden, når jordværdien beskattes, og naturressourcerne bliver nationaliseret.
415. Udviklingsbistanden skal have en bred folkelig opbakning i Danmark. Bistanden skal være vedkommende og nærværende for danskerne. Både formålet med bistanden, dens resultater og de vanskeligheder, der er forbundet med at give udviklingsbistand.
416. Viden om udviklingslande og udviklingsbistand skal blive en almen interesse, og udviklingsbistanden skal kunne diskuteres fordomsfrit af alle interesserede. Det eneste ufravigelige formål er at udvikle ikke afvikle bistanden.

Den eksisterende udviklingsbistand

417. Retsforbundet er enig i, at fattigdomsbekæmpelse skal være omdrejningspunktet for dansk udviklingspolitik, og vi er enige i, at tilgangen skal være rettighedsbaseret.
418. Vi ønsker også, at der skal være fokus på fire områder:
419. - Rettigheder for borgerne, god regeringsførelse og demokrati
420. - Fødevarerikkerhed, landbrugsudvikling og modstandskraft

- 421. - Grøn vækst og bæredygtig energi
- 422. - Stabilitet og beskyttelse
- 423. Men Retsforbundet vil gå endnu videre med tilføjelser og forbedringer.
- 424. Direkte bistand skal fortrinsvis gives til de fattigste i de fattige lande. Et udviklingsland skal kunne modtage bistand, hvis det, bistanden går til, er til fordel for den almindelige befolkning. Den bistand skal være uafhængig af styreform.
- 425. Retsforbundet støtter en bistand, der går til udvalgte "programsamarbejdslande". Så har Danmark en mulighed for at lære det pågældende land at kende og dermed udpege de områder, hvor vi med størst nytte kan give bistand.

Bistand gennem FN

- 426. Danmark skal øge den udviklingsbistand, der vedrører flere parter, og den skal gå gennem FN og FN's organisationer så som UNICEF.
- 427. Danmark skal gå i spidsen med gældseftergivelse til udviklingslandene.
- 428. Vi skal tage initiativ til indkaldelse af en international konference med det formål at øge væksten i udviklingsbistanden.
- 429. Retsforbundet foreslår, at FN opretter et jordrenteinstitut. Instituttet skal tage initiativ til en jordreform under FN, så der kan blive sat fokus på disse problemer over hele verden.

Bistand til den offentlige administration

- 430. Dybtgående sociale, økonomiske, demokratiske og administrative reformer er nødvendige i alle udviklingslande. Det er nødvendigt, så både udviklingsbistand og de værdier, der er i form af naturressourcer og de værdier, der bliver skabt, kan komme hele befolkningen til gode.
- 431. Det er vigtigst, at fordelingen ændres. Det er især vigtigt i udviklingslande med få store jordejere, så de sociale reformer kan få liv.
- 432. Det kræver ændrede love. Det kræver, at lovene bliver håndhævet, og det kræver en administration, som kan håndtere reformerne. Danmark skal støtte initiativer i den retning fra programsamarbejdslandene og give råd, vejledning og bistand.

Katastrofehjælp

- 433. Bliver et land ramt af fx en naturkatastrofe, skal vi bidrage så godt, så hurtigt og

så effektivt, vi kan uanset hvad, hvor eller hvem det rammer.

434. Det er vigtigt, at hjælpen bliver koordineret og styret med kyndig hånd både nationalt og
435. internationalt. Danmark skal oprette et katastrofekorps under civilforsvaret. Det skal være et korps, der med kort varsel kan yde hjælp i områder, som er ramt af natur- og menneskeskabte katastrofer.

Frihandel

436. Sammen med demokrati og jordreformer er frihandel mellem ligeværdige parter et afgørende og effektivt middel til at sikre en retfærdig udvikling i verden.
437. Der må aldrig blive knyttet handelspolitiske betingelser til vores udviklingsbistand. Den bistand, som overvejende har karakter af støtte til dansk erhvervsliv, skal stoppe. Danmark skal stoppe sin støtte til EU's udviklings- og handelspolitik, som sigter på at fastholde udviklingslandene som råvareleverandører.
438. Danmark skal aktivt støtte de muligheder, som FN's handels- og udviklingsorganisationer har for at frigøre verdenshandelen, og det skal ske uden krav om modydelse. Den frie varehandel må heller ikke blive begrænset af ekstra told-, pris-/mængdebegrænsninger. Udviklingslandene mister årligt mange milliarder kr. i tabte eksportindtægter på grund af de bedre stillede landes handelsbarrierer.
439. Danmark skal også modarbejde internationale prisaftaler på råvarer. På kort sigt kan disse aftaler give udviklingslandene mere stabile indtægter på deres eksport, men i det lange løb fører aftalerne til overproduktion, en fastlåst erhvervsstruktur og økonomiske forvridninger. Derfor mener Retsforbundet, at den slags aftaler på sigt være til skade for udviklingslandene.

EUROPAPOLITIK UDEN DANSK EU-MEDLEMSKAB

- 440. Det nordiske fællesskab, som Danmark historisk, kulturelt og folkeligt hører til, skal være baggrund for det internationale samarbejde. Et samarbejde, der sigter på en åben verden med frit samvær mellem verdens folk.
- 441. Det nordiske samarbejde skal udvides, så der findes en fælles nordisk løsning med EU. Den løsning skal blandt andet indeholde en frigørelse fra EU, en frihandelsaftale, genindtræden i EFTA og en fælles tilknytning til et åbent og frit europæisk samarbejde. Det nordiske samarbejde skal opprioriteres i forhold til EU, der direkte har lagt hindringer i vejen for et styrket nordisk samarbejde.
- 442. Der skal være direkte valg til Nordisk Råd.
- 443. Retsforbundet vil også have Estland, Letland og Litauen med i Nordisk Råd og i det nordiske samarbejde.

Det europæiske samarbejde

- 444. Gennem et mere åbent og frit økonomisk samarbejde i Europa vil Danmark kunne opnå frihandel med EU-landene og bidrage til afspændingen i Europa ved øget samhandel med alle de europæiske lande.
- 445. Retsforbundet vil gerne styrke Europarådet og indkalde til en europæisk konference, der fordomsfrit skal diskutere alle europæiske samarbejdsmodeller, bane vej for øget samhandel og udveksling samt styrke den demokratiske udvikling. En frigørelse fra EU skal også betyde, at Danmark selv kan beslutte sin handelspolitik og dermed kan indføre øget frihandel – også uden EU's godkendelse.
- 446. Retsforbundet vil også have en europæisk konference om miljø- og klimaproblemer for at øge presset for virksomme løsninger. Vi vil have, at alle begrænsninger i udvekslingen af teknologi og viden, der kan bruges til at bekæmpe forurening, bliver afskaffet.

EU-medlemskabet

- 447. Retsforbundet er modstander af EU-medlemskabet, og vi vil konstant kæmpe for dansk frigørelse af EU.
- 448. Danmark skal være en selvstændig nation, der deltager i et frit og åbent internationalt samarbejde. Det skal være det danske folketing og den danske befolkning, der træffer beslutningerne i Danmark.
- 449. Selv om Retsforbundet principielt er modstander af EU og EU-parlamentet,

deltager vi aktivt i valg til dem. Det gør vi, fordi vi vil sikre, at Danmark ikke kun er repræsenteret af EU-tilhængere og for at skaffe flest mulige informationer hjem fra EU. Endelig vil vi også gerne sikre os at EU-modstanden har en talerstol.

450. Så længe Danmark er medlem af EU, skal der være fuld offentlighed om EU-politikken og EU's beslutninger. Der skal åbnes for de lukkede beslutningsprocesser.
451. Retsforbundet er imod at opgive veto retten i EU-regi. Vi ønsker ikke flere flertalsafgørelser i EU. Tværtimod kæmper vi imod større overgang til flertalsafgørelser og mere overstatslighed. Det taler også for, at Danmark frigør sig af EU.
452. Det har vist sig, at den miljøgaranti, vi engang blev lovet, aldrig har virket. For at Danmark selv kan indføre stærkere miljø- og arbejdsmiljøregler, skal vi også ud af EU.
453. Danmark skal ikke afgive mere suverænitet til EU. De såkaldte danske undtagelser i Edinburgh-aftalen er ikke reelle undtagelser og er i øvrigt løbende blevet undergraved, bl.a. med Europlustraktaten fra 2011 og Finanspagten fra 2012.
454. Retsforbundet er også imod dansk tilslutning til både bankunionen og finansunionen. De undergraver den danske selvbestemmelse på det økonomiske område og den danske euroundtagelse.
455. De danske undtagelser er løfter fra de danske EU-politikere til den danske befolkning, og det er vigtigt, at de bliver holdt fast på dem.
456. Retsforbundet vil have at Danmark skal kunne føre en selvstændig udenrigspolitik og dermed frigør sig fra EU's udenrigspolitiske samarbejde.

Forsvars- og sikkerhedspolitik

457. Retsforbundet vil fortsat kæmpe imod en fælles forsvarspolitik i EU. Derfor skal vi fastholde den militære undtagelse. Danmark skal deltage i fredsbevarende eller humanitære aktioner gennem FN-systemet, og hvis Danmark skal deltage i militære aktioner skal det ske med FN-mandat. Det stilles der ikke krav om i EU.
458. Danmark skal heller ikke underlægge sig den forpligtelse til oprustning, der ligger i Lissabon-traktaten eller tilsluttes EU's våbenagentur.
459. Danmark skal ikke deltage i en militær, politisk og økonomisk supermagtsdannelse, som EU er ved at udvikle sig til.

460. Danmark skal have mulighed for at komme tættere på vores naturlige samarbejdspartnere i Norden og selv bestemme dansk sikkerhedspolitik. Danmark skal desuden selv kunne bestemme, hvilke forslag vi vil støtte i andre internationale forsamlings fx i FN.
461. Vi skal ikke underlægge os nogen forpligtelse til at lade EU diktere danske holdninger.

Økonomisk politik

462. Retsforbundet er stadig modstander af, at Danmark deltager i EU's økonomisk monetære union. Og vi mener, at Danmark fortsat skal kunne føre en selvstændig dansk økonomi-, social-, samt skatte- og fordelingspolitik. Vi vil derfor også bekæmpe undergravningen af den danske undtagelse for ØMU's 3. fase – også kaldet euro-undtagelsen – uanset om det sker under navne som finanspagt, europluspagt eller bankunionen, som alle vil fratage os yderligere suverænitet, hvis Danmark tilslutter sig.
463. Retsforbundet vil bekæmpe EU's centralistiske bureaukrati og den udbredte lobbyisme, der giver stærke virksomheder og organisationer fordele på bekostning af fx miljø- eller forbrugerinteresser.
464. Retsforbundet er imod politisk fastsatte priser, der gør varerne dyrere for forbrugerne, øger
465. skattetrykket og, i det lange løb, skader erhvervslivet. Retsforbundet er også imod de minimumspriser, som EU blandt andet fastsætter for landbrugs- og fiskeriprodukter.
466. De politisk fastsatte priser medfører automatisk overproduktion, og overproduktion af fødevarer fører til destruktion af madvarer i en verden, hvor mennesker dør af sult.
467. Overskudsproduktionen bliver desuden kastet på markedet til dumpingpriser, og det ødelægger ulandenenes markeder for de fødevarer, de selv producerer.
468. Derfor er Retsforbundet også imod EU's fiskeripolitik, der blandt andet har resulteret i, at det lokale fiskeri i Østafrika er blevet smadret. Dermed bliver de lokale fiskere frataget deres muligheder, og nogle tyer i stedet til pirateri for at overleve.
469. Det samme er ved at ske i Vestafrika, hvor man oven i købet træffer folkeretsstridige aftaler med Marokko, der betyder, at man ikke kan råde over

fiskeriet ud for Vestsahara.

470. Retsforbundet er imod EU's planøkonomiske politik. Den forvrider økonomien, skaber arbejdsløshed og hæmmer den frie handel ved at bygge toldmure mod den øvrige verden.
471. Vi kan se, at der er en øget tendens til monopoldannelse i EU gennem fusioner og opkøb, og vi vil være med til at bekæmpe monopoler og monopol-tendenser – også i forhold til multinationale selskaber. Det vil vi gøre ved at føre en effektiv monopolpolitik. Den skal blandt andet bygge på forbuds-, kontrol- og offentlighedsprincippet.
472. Retsforbundet frygter, at det indre marked for alvor vil udvikle sig til "Fæstning Europa".
473. Det vil skabe alvorlige forstyrrelser i verdenshandelen gennem øget protektionisme. Det er vigtigt for Danmark og for udviklingslandene, at protektionismen bliver afløst af global frihandel. Det skal ske ved, at vi afskaffer told og andre restriktioner, der forvrider erhvervsstrukturen og hæver varepriserne.
474. Hvis "Fæstning Europa" bliver gennemført, vil det øge den økonomiske opdeling af verden og skabe grobund for nye konflikter.

Retspolitik

475. Retsforbundet ønsker heller ikke, at vi skal opgive vores retlige undtagelse.
476. Danmark skal fortsat selv bestemme, hvad der skal være lovligt og ulovligt og hvilke strafferammer, der skal gælde.
477. Vi skal frigøre os fra den europæiske arrestordre, der blandt andet indebærer, at danske statsborgere kan blive udleveret til straf for ting, der ikke er ulovlige i Danmark.

Demokrati og borgerskab

478. Retsforbundet er tilhænger af nærdemokrati, hvor borgerne involveres direkte. Vi er modstandere af at lægge flere og flere beslutninger længere væk fra borgerne. Derfor er vi modstandere af den udvikling, hvor EU-institutionerne får mere og mere magt.
479. I den forbindelse er vi også modstandere af at give EU-parlamentet større indflydelse på lovgivningen.

480. Vi ønsker ikke, at EU-borgerskabet bliver styrket, da det vil konkurrere med de enkelte landes borgerskaber.
481. Vi ønsker hverken borgerskabspligter eller rettigheder flyttet til EU.

SIKKERHED OG FORSVAR

482. Retsforbundets mål er en afrustet verden, hvor FN kan garantere for vores sikkerhed. Indtil FN er blevet i stand til det, må Danmark supplere med andre løsninger for at løse vores sikkerhedsproblem.
483. FN skal styrkes og gøres til en verdensmyndighed med alle nødvendige beføjelser og magtmidler til at opretholde freden.
484. I den europæiske sikkerhedspolitik skal FN's regionale organisation OSCE (organisation for sikkerhed og samarbejde i Europa) være den absolutte hovedhjørneste.
485. Retsforbundet er modstander af dansk deltagelse i EU-landenes militære samarbejde, der er redskabet til at opbygge den militære del af en europæisk supermagt. En sådan supermagt vil give yderligere oprustning, og EU's våbenagentur vil øge presset for det. Derfor skal den danske militære undtagelse fastholdes og overholdes.
486. Retsforbundet accepterer Danmarks medlemskab af NATO, men Danmark bør gå i spidsen med løbende undersøgelser af andre sikkerhedspolitiske muligheder. Så længe Danmark er med i NATO, skal vi kræve en demokratisering af beslutningsprocessen i organisationen.
487. Danmark skal fortsat holde fast i, at der ikke skal stationeres atomvåben på dansk område.
488. Befolkningen i Danmark skal ved folkeafstemning tage stilling til Danmarks sikkerhedspolitik.
489. Retsforbundet vil konstant arbejde for øget afspænding. Det er en forudsætning for at sikre freden, at vi afskaffer den sociale nød og undertrykkelse. Derfor skal der gennemføres jordreformer, frihandel og støtte til demokratisering og beskyttelse af mindretallenes rettigheder.

Forsvarspolitik baseret på frivillighed

490. Det danske forsvar skal tilpasses de internationale forhold. Det er målet at afvikle det nationale forsvar, når den globale retsordning gør det muligt, og det danske forsvar kan stilles til rådighed for FN.
491. Forsvarsudgifterne skal ikke holdes fri for besparelser, og de skal ikke stige. Danmark skal indskrænke sig til kun at deltage i FN-ledede aktioner og aktioner

med et klart FN-mandat.

492. Forsvaret skal underkastes en strukturanalyse, så forsvaret står som en effektiv enhed til forsvar af dansk territorium uden at kunne opfattes som en trussel. Der skal ske en fortsat og forstærket omstrukturering af forsvaret. Frivilligheden i forsvaret skal øges og blive fuldstændig. Værnepligten skal derfor afskaffes.
493. Forsvaret skal tilpasses, så det kan stilles til rådighed for fredsbevarende aktioner. Det betyder også, at tilpasningen i våbentyper og reduktion i omfang skal fortsætte. Kun på den måde kan vi bidrage bedst muligt og få del i fredsdividenden, altså det overskud, der bliver skabt i en mere fredelig verden.
494. Hensynet til den personlige frihed, samfundsøkonomien og forsvarets effektivitet, gør det nødvendigt at gennemføre frivillighedsprincippet.
495. En fremtidig forsvarsordning må bygge på det princip, at enheder, der er udrustet med kompliceret og kostbart materiale overvejende bemannes med kontraktansat personale.
496. Suppleringspersonale, personale til mindre komplicerede enheder, samt personale til de lette enheder skal være frivilligt mandskab.
497. Indtil værnepligten er fuldt afskaffet, skal militære og civile værnepligtige behandles ens med hensyn til aflønning og tjenestetid. Enhver værnepligtig skal have mulighed for at arbejde som frivillig i en organisation, som bidrager til fred, afspænding, nedrustning, miljøforbedringer eller udvikling for de fattigste lande.
498. Aflønningen af kontraktpersonale, frivillige og fredsarbejdere fastsættes med udgangspunkt i aflønningen på det private arbejdsmarked.
499. Mandskabet skal have uddannelses tilbud, som kvalificerer i det civile liv.

Der skal etableres et enhedsforsvar

500. Forsvarets stabsfunktioner og skolevirksomhed samt uddannelse og føring af de stående enheder skal varetages af et enhedsofficerskorps. Det skal have en fælles grunduddannelse, som senere suppleres efter den enkeltes anlæg og forsvarets behov.
501. Den militære retspleje erstattes i fredstid af den civile.
502. Den kirkelige betjening af forsvarets mandskab varetages af trossamfundene selv.

Efterretningstjenesterne skal under kontrol

503. FE og PET skal opretholdes. Den parlamentariske kontrol med efterretningstjenesterne skal styrkes, og gennemsigtigheden skal øges. Der skal være et alment kendskab til de generelle retningslinjer for tjenesternes arbejde.
504. Registrering af danske borgere skal reduceres til et mindstemål, og de borgere, der er blevet registreret, skal informeres om det og om indholdet. Enhver registrering, der er i modstrid med Grundloven, skal stoppes øjeblikkeligt. Hvornår registrering og sletning af oplysninger skal ske, skal ikke bestemmes af tjenesterne selv. Der skal ikke opstå mistanke om, at tjenesterne forsøger at skjule dele af deres virksomhed. Ligesom det heller ikke skal være tjenesterne selv, som bedømmer deres virksomhed.
505. Det er naturligvis klart, at der ikke må ske en registrering af lovlig politisk virksomhed. Heller ikke under dække af terrorlovgivning.

Hjemmeværn og beredskab

506. Hjemmeværnet skal gennemanalyseres. Værnets opgaver skal præciseres, og det skal udrustes efter behov. Det skal sikres, at våben fra hjemmeværnet ikke kan misbruges. Hjemmeværnets våben må ikke opbevares privat.
507. Beredskabskorpset skal pålægges øgede opgaver i den fredsmæssige brand- og redningstjeneste. Især bør der lægges særlig vægt på at udruste beredskabskorpset til at løse opgaver i forbindelse med miljøkatastrofer.
508. Beredskabskorpset skal have bevillinger, der sikrer, at det kan udføre sine opgaver tilfredsstillende.

